Novobydžovský

Ročník VIII.
30. 5. 1981

Číslo 2

ZPRAVODAJ

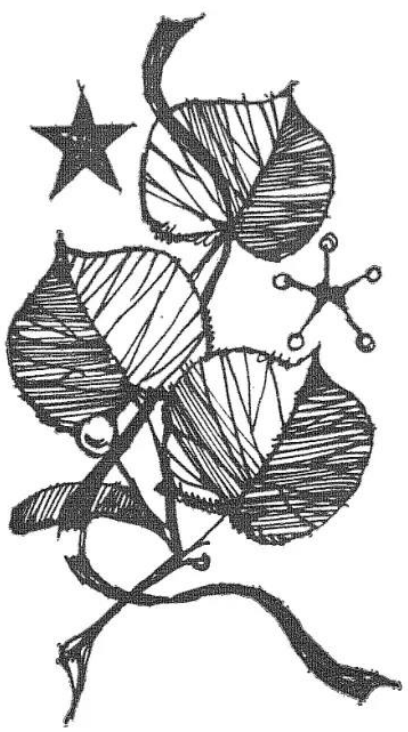
JEDNOTNI K VOLBÁM

V současné době vrcholí přípravy voleb do zastupitelských sborů. Přípravy probíhají ve znamení zvýšené pracovní iniciativy a společenské aktivity občanů, členů organizací sdružených v Národní frontě, kteří svým angažovaným přístupem vyjadřují plnou podporu programu vytyčenému XVI. sjezdem KSČ. Tento program se stává politickou základnou pro další období. Volby budou probíhat na osvědčené platformě NF a podle platných volebních zákonů. Měly by se tak stát výrazem prohlubující se socialistické demokracie, prostředkem k posílení úlohy socialistického státu a jednoty strany a lidu, k upevnění morálně politické jednoty dělnické třídy a družstevních rolníků i dalších sociálních skupin obyvatelstva, národů a národností v naší republice.

Velmi odpovědný byl výběr nejlepších kandidátů NF za poslance. Do poslaneckých funkcí je nově navrhována třetina občanů, další část tvoří dosavadní poslanci, kteří se v uplynulém období osvědčili a plně mohou své zkušenosti uplatnit v dalším volebním období. Zvláštní pozornost je nadále věnována mladým poslancům a ženám, jejichž činnost právě v uplynulém volebním období můžeme hodnotit velice kladně. Jejich zastoupení je také proti minulému období o něco vyšší.

Druhým neméně důležitým úkolem byla příprava a vypracování návrhů volebních programů na období 1981—1985. Při jejich zpracování se vycházelo z reálných potřeb občanů a z možností společnosti. Při investičních akcích je iniciativní činnost zaměřena na dokončování rozestavěných akcí a teprve potom je možno započít s novými projekty. Jde o to, aby přidělované prostředky byly využity co nejefektivněji. To závisí na včasném dokončování schválených akcí, aby byly vytvořeny předpoklady pro zařazování nových cílů. Volební program rovněž přihlíží k zajišťování úkolů sedmé pětiletky v dané oblasti.

Na předvolebních schůzích jsme mohli před naše občany předstoupit

s vědomím dobře vykonané práce a reálných úkolů pro příští volební období. Celá naše společnost se nyní právem soustřeďuje na klíčové otázky národního hospodářství. Jak kvalitně bude fungovat naše ekonomika, tak také budeme moci plnit svá předsevzetí v oblasti životní úrovně a sociální politiky. Vždyť každý se bude v příštím období podílet na plnění vytyčených úkolů a zároveň každý bude ovlivňovat konečný ekonomický a sociálně politický výsledek kolektivního cílevědomého snažení. Jen znát úkoly však nestačí. Je nutné jim bezprostředně porozumět, pochopit jejich politickohospodářské souvislosti, a to jak v našem vnitrostátním, tak i mezinárodním měřítku.

Úkoly na sedmou pětiletku jsou ve svém součtu strategickou linií intenzifikace národního hospodářství a co nejvyšší efektivnosti. To ovšem znamená, abychom dokázali naše ekonomické myšlení v každodenní práci co nejvíce zracionalizovat.

Disponujeme také nezastupitelnou hybnou pákou, kterou je chuť lidí něco dokázat, změnit k lepšímu — jejich iniciativa. A konečně nemusíme pracně hledat nějaká východiska. Cesta je jasně vyznačena, stačí ji tvořivě naplnit činy tak, abychom mohli dále plánovitě zvyšovat naši životní úroveň a upevňovat životní jistoty občanů. A vlastně k tomuto základnímu cíli celá strategická linie současné hospodářské politiky strany směřuje. Postavme se proto za tuto linii jako za vlastní.

Uplynulá období nám ukázala, že velkých činů jsou schopni jen ti, kteří ve svém úsilí postupují jednotně. Nově zvolení poslanci spolu s námi budou uskutečňovat závěry XVI. sjezdu KSČ, které směřují k dalšímu rozvoji národního hospodářství, k rozkvětu naší země, k prospěchu nás všech. Proto dáme v červnových volbách své hlasy jednomyslně kandidátům Národní fronty.

Ladislav Martínek,
předseda MěstV NV

KANDIDÁTI NA POSLANCE

Městského národního výboru v Novém Bydžově

Volební obvod č.

1 PAVEL TOMEŠ, dispečer dopravy LSD Jednota Nový Bydžov
2 JAROMÍR BYDŽOVSKÝ, státní zaměstnanec, Nový Bydžov
3 IVA LAKATOŠOVÁ, vedoucí vnitropod. kontroly LSD Jednota Nový Bydžov
4 ANNA BEDNÁŘOVÁ, účetní Kovoplastu, provoz Nový Bydžov
5 PAVEL PALEČEK, profesor gymnázia v N. Bydžově
6 ZDEŇKA PECHÁKOVÁ, dělnice Kovoplastu, provoz Nový Bydžov
7 EDITA ŽEJDLOVÁ, důchodkyně, Nový Bydžov
8 JARMILA RAUDOVÁ, dětská sestra nemocnice s poliklinikou v Novém Bydžově
9 JOSEF NOVOTNÝ, vedoucí provozu n. p. Silnice, Nový Bydžov
10 MIROSLAVA UDATNÁ, dělnice n. p. Východočeské cukrovary, závod Nový Bydžov
11 Ing. JOSEF DROBNÝ, vedoucí Krajské zemědělské stanice v Hradci Králové
12 FRANTIŠEK DEJL, opravář lokomotiv ČSD v Hradci Králové
13 MARIE UCHYTILOVÁ, administrativní pracovnice provozu Bižuterie, N. Bydžov
14 VLADIMÍR MOTYČKA, dělník n. p. Tiba, závod N. Bydžov
15 BOHUSLAV NOVOTNÝ, truhlář Dřevotvaru v Hradci Král.
16 PhMr. BLANKA KUBÁNKOVÁ, magistra lékárny v N. Bydžově
17 Ing. JAROSLAV PROKOP, technický pracovník podnikového ředitelství PMV v Hradci Králové
18 VÁCLAV JANOUCH, zahradník nemocnice s poliklinikou v Novém Bydžově
19 MARIE JEDLIČKOVÁ, zdravotní sestra nemocnice s poliklinikou v N. Bydžově
20 JAROSLAVA HALTUFOVÁ, dělnice družstva Vkus v Novém Bydžově
21 JIŘÍ TYRYCHTR, typograf n. p. Východočeské tiskárny, závod N. Bydžov
22 STANISLAV STŘÍBRNÝ, dělník n. p. Tiba, závod N. Bydžov
23 JAROSLAV SOBOTKA, dělník PMV v Novém Bydžově
24 ANNA HAVRÁNKOVÁ, pracovnice závodní jídelny závodu Jabloneckých skláren v Novém Bydžově
25 LUDMILA KUBELKOVÁ, učitelka ZDŠ v Karlově ulici, Nový Bydžov
26 JIŘÍ SKOŘEPA, stavbyvedoucí n. p. Silnice, provoz Nový Bydžov
27 JAROSLAV KAZIMÍR, požárník z povolání, Nový Bydžov
28 JAROSLAV DRÁBEK, mistr n. p. Silnice, provoz Nový Bydžov
29 HEDVIKA PROCHÁZKOVÁ, zubní sestra nemocnice s poliklinikou v Novém Bydžově
30 VÁCLAV BÍLEK, dělník nemocnice s poliklinikou v Novém Bydžově
31 VLADIMÍR ŠETEK, důchodce, Nový Bydžov
32 ZDENĚK MACHAČ, ředitel ZDŠ Skřivany
33 MARIE JOROVÁ, členka JZD Mír Humburky

34 JOSEF KUNT, uvolněný funkcionář MěstNV v Novém Bydžově
35 DANA LÍHANOVÁ, dělnice provozu Bižuterie v Novém Bydžově
36 MUDr. JAN KOS, závodní stomatolog nemocnice s poliklinikou v N. Bydžově
37 ZDEŇKA UDATNÁ, dělnice ZAZ v Novém Bydžově
38 MARIE MORAVČÍKOVÁ, ekonomka Eramu, provoz autoservisu v Novém Bydžově
39 JANA RUNDOVÁ, profesorka SZTŠ v N. Bydžově
40 DANUŠE SAJKRŠMÍDOVÁ, administrativní pracovnice OSP Hradec Králové
41 JAROSLAV PROKEŠ, uvolněný funkcionář MěstNV v Novém Bydžově
42 JAROSLAVA SCHRIEDEROVÁ, dělnice závodu Jablonecké sklárny v Novém Bydžově
43 MARIE KOUDELKOVÁ, členka JZD ČSSP v N. Bydžově
44 STANISLAV HUDEC, mistr PMV v Novém Bydžově
45 FRANTIŠEK TEPLÝ, člen JZD ČSSP v N. Bydžově
46 ZDENĚK ČESÁK, skladník OSP v Novém Bydžově
47 KAREL MÁDLO, dělník ČSD Hradec Králové
48 ZDENĚK NOVOTNÝ, dělník n. p. Silnice, Nový Bydžov
49 JOSEF NOVOTNÝ, člen JZD ČSSP v N. Bydžově
50 KVĚTA DRÁBKOVÁ, mistrová provozu Bižuterie v Novém Bydžově
51 LADISLAV KOCOUREK, dělník Strojobalu v Chlumci n. C.
52 JOSEF PAŠTIKA, dělník PMV v Novém Bydžově
53 JAROSLAV MATĚJKA, zedník JZD ČSSP v N. Bydžově
54 JOSEF NEZBEDA, dělník n. p. Silnice, N. Bydžov
55 ZDENĚK NEČESANÝ, opravář zemědělských strojů JZD ČSSP v Novém Bydžově
56 FRANTIŠEK VĚŘIŠ, technik podniku Státní lesy v Chlumci nad Cidlinou
57 VĚRA KONČICKÁ, dělnice Desty v Chlumci nad Cidl.
58 JARMILA KYTÝROVÁ, v domácnosti, Nový Bydžov - Zachrašťany
59 FRANTIŠEK DYMEŠ, technik JZD ČSSP v N. Bydžově
60 MILOŠ FIALA, zootechnik podniku Velkovýkrmny v Chlumci nad Cidlinou
61 KAREL PUŠ, vedoucí prodejny LSD Jednota v N. Bydžově - Sloupno
62 EVA STĚHULKOVÁ, dělnice závodu Jabloneckých skláren v Novém Bydžově
63 JIŘÍ VĚCHET, traktorista JZD ČSSP v N. Bydžově
64 Ing. EDUARD DRÁBEK, odborný referent Ústavu vědecké soustavy hospodaření ČSAV, oblastní stanice v N. Bydžově
65 JINDŘICH CHALOUPKA, zedník JZD ČSSP v N. Bydžově
66 MARIE VEJROVÁ, kuchařka mateřské školy v N. Bydžově - Lužec nad Cidl.
67 JAROSLAV ČERNÝ, státní zaměstnanec, N. Bydžov - Lužec nad Cidlinou
68 LADISLAV VANC, řidič n. p. Zelenina, Hradec Král.
69 HELENA CHALOUPKOVÁ, členka JZD ČSSP v N. Bydžově
70 JOSEF ZÁMEČNÍK, vedoucí výroby ZNZZ v Městci Králové
71 OTAKAR VOSÁHLO, dělník Desty v Chlumci n. Cidl.
72 JOSEF SCHOVÁNEK, dělník ZAZ v Novém Bydžově
73 JINDŘICH POŘÍZ, vedoucí výroby n. p. Prefa v Městci Králové
74 FRANTIŠEK NOVÁK, tesař JZD ČSSP v N. Bydžově

PŘEHLED VOLEBNÍCH MÍSTNOSTÍ A OBVODŮ

Volební místnost	Volební obvody
MěstNV - zasedací síň radnice	1, 8, 9, 10, 11, 23, 26, 27, 28, 29
agitační středisko - sokolovna	2, 3, 12, 13, 14, 15, 16, 30, 32, 33
restaurace Revír v Chudonicích	24, 25, 39, 42, 43, 46, 47, 48, 49, 50
ZDŠ Karlova ulice	5, 6, 7, 21, 22, 31, 34, 35, 36, 40
ZDŠ Klicperova ulice	4, 17, 18, 19, 20, 37, 38, 41, 44, 45
OÚNZ nemocnice s poliklinikou	pouze pro hospitalizované pacienty
Starý Bydžov - mateřská škola	51, 52, 53
Stará Skřeněř - kulturní dům	54, 55
Zachrašťany - pohostinství	56, 57, 58, 59
Sloupno - budova býv. MNV	60, 61, 62, 63, 64
Lužec n. Cidl. - agitační středisko	65, 66, 67, 68, 69
Skochovice - budova býv. MNV	70, 71, 72, 73, 74

V PEVNÉ JEDNOTĚ KSČ A LIDU ZA DALŠÍ ÚSPĚCHY PŘI BUDOVÁNÍ ROZVINUTÉ SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI

Z radostných dnů voleb v roce 1976 - pracující Tiby šli volit manifestačně
Foto J. Prokop

Z PRVOMÁJOVÉHO PRŮVODU

Foto M. Bydžovský

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

Rada 11. 3. 1981

1. Politicko organizační zajištění jarních směn NF.
2. Kontrolní zpráva o dosavadním postupu a připravenosti akcí „Z".
3. Zpráva VLK ČSR.
4. Kolektivní smlouva.

Rada 1. 4. 1981

1. Rozbor hospodaření PBH Nový Bydžov za rok 1980.
2. Politicko organizační zabezpečení jarních prací v JZD.
3. Usnesení ONV Hradec Králové.

Rada 15. 4. 1981

1. Politicko organizační zabezpečení předvolebních schůzí.
2. Zpráva o činnosti VLK při MěstNV za rok 1980.
3. Realizace usnesení rady ONV v Hradci Králové.

Rada 6. 5. 1981

1. Plnění plánu a rozpočtu MěstNV za 1. čtvrtletí roku 1981.
2. Zpráva VLK při MěstNV o dodržování správního řádu.
3. Příprava plenárního zasedání Městského národního výboru.
4. Realizace usnesení rady ONV v Hradci Králové.

Rada 27. 5. 1981

1. Kontrolní zpráva o činnosti MěKS.
2. Kontrolní zpráva o stavu vyřizování připomínek, podnětů a stížností občanů a občanských výborů na území města.
3. Kontrolní zpráva o provozu umělé ledové plochy za zimní období.

Z Fučíkovy ulice za sokolovnou
Foto J. Prokop

Bilance Východočeského dřevařského závodu

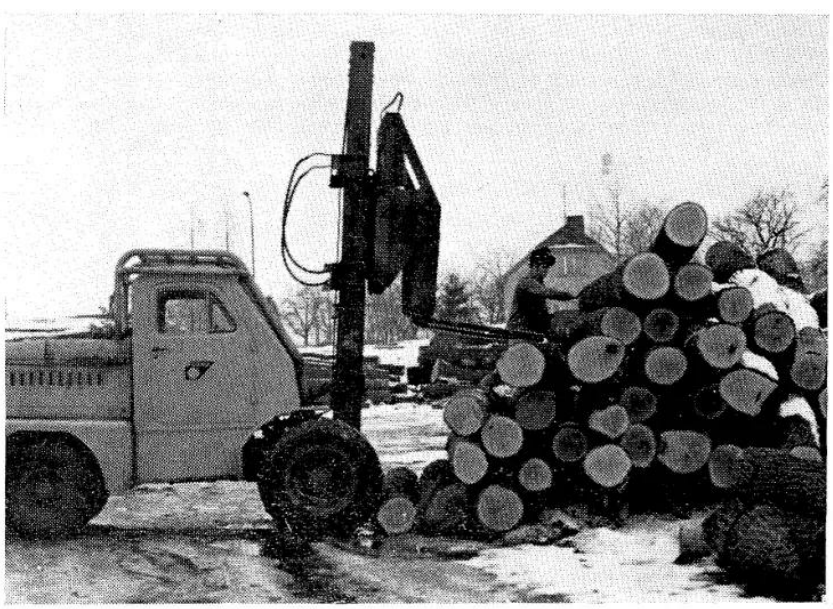
Výstavba železnice z Chlumce n. C. přes Nový Bydžov do Staré Paky v r. 1870 byla na tehdejší dobu velkým pokrokem a umožnila další hospodářský růst města. To také ve velké míře přispělo k založení prvního dřevařského závodu ve městě.

Německý průmyslník Josef Hammer založil v roce 1890 parní pilu za hradbami; bylo to místo podle cesty, která směřovala od bývalých hradeb a od chudonické fronty jižním směrem na Chlumec n. C. V dobách hospodářské krize a nezaměstnanosti se stala novým majitelem pily Pražská akciová společnost pro průmysl dřevařský v Praze, která ji v roce 1932 prodala soukromému podnikateli Bohumíru Dufkovi. V roce 1948 byla pila znárodněna a vedena jako jeden ze závodů Krkonošských pil.

Novostavba sociálního zařízení a kanceláří

Foto M. Bydžovský

Vysokozdvižný vozík - nezbytný pomocník na pile

Foto M. Bydžovský

V té době nebyly budovy ani strojní zařízení v dobrém a vyhovujícím stavu, aby mohly dále sloužit zvýšeným požadavkům. V roce 1956 byla postavena nová moderní obloukova hala pilnice, parní kotel odstraněn a nahrazen trafo-stanicí a bylo započato s uskutečňováním plánu přestavby výrobní linky. Až dosud používaná parní píšťala, která oznamovala počátek a konec směn a obyvatelům města správný čas, navždy umlkla. Závod pracoval na svém rozvoji dál - a to již jako jeden z Východočeských dřevařských závodů.

Výrazná změna v provozu závodu se uskutečňuje v letech 1969 a 1970, kdy byly větším finančním nákladem upraveny cesty, rozšířeny sklady kulatiny a řeziva a zaveden nový způsob přísunu kulatiny do pilnice a odvozu řeziva na sklad z pilnice vysokozdvižnými vozíky. V roce 1979 byla dokončena výstavba nového sociálního zařízení, které podstatnou měrou přispělo ke zlepšení hygienického prostředí a nahradilo staré již nevyhovující soc. zařízení. V loňském roce, do kterého spadalo již 90. výročí trvání závodu, bylo započato s výstavbou pomocných provozů, zatímco původní údržbářská dílna bude přeměněna na kotelnu, ve které budou spalovány piliny a dřevní odpad. Tím bude dosaženo vytápění ve všech prostorách provozu a sníží se podstatně spotřeba el. energie.

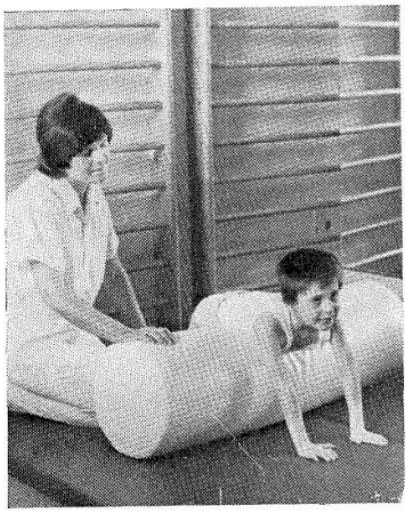
Také s náročnými úkoly 6. 5LP se pracovníci zdárně vyrovnali, splnili plán výroby za rok 1980 a dosáhli v dosavadní historii vůbec nejvyššího pořezu kulatiny. Ač kolektiv se svými 40 pracovníky nepatří mezi největší, bylo za loňský rok vyrobeno 10 600 m^3 řeziva, surových vlysů určených pro výrobu parket 675 m^3, hrubý obrat přesáhl 16 mil. Kčs a zisk dosáhl hodnoty 3 mil. 852 tis. Kčs. Tohoto výsledku by nebylo dosaženo bez aktivního přístupu všech pracujících k náročným hospodářským úkolům.

Hodnotíme-li práci uplynulých let od doby znárodnění našeho závodu po dobu dnešní, musíme konstatovat, že i přes nesnáze, které s sebou přináší náročná pilařská výroba, byl vykonán poctivý kus práce při budování i hospodářské prosperitě Východočeského dřevařského závodu v našem městě, za což patří všem, kteří se o to zasloužili, upřímný dík.

Ing. Ed. Dvořák,
vedoucí provozu

ZDRAVOTNÍCI K MEZINÁRODNÍMU ROKU INVALIDŮ

Rok 1981 byl vyhlášen Valným shromážděním OSN Mezinárodním rokem invalidů. Jeho smyslem je pomoc invalidním občanům, kterých máme podle celostátních statistik asi 6 %. Jedná se o dospělé i děti postižené buď od narození, nebo v důsledku nemocí a úrazů.

Cvičení rovnovážných reakcí pomocí válce z elastické pěnové hmoty
Foto J. Doležal

Vzhledem k tomu, že základním rysem našeho zdravotnictví je stálé prohlubování prevence, byla v ČSSR zavedena evidence defektních dětí a mládeže ve věku do 18 let, která je základem komplexní koordinované péče a podstatně přispívá k zlepšení zdravotního stavu postižených, popř. zamezení vzniku trvalého postižení.

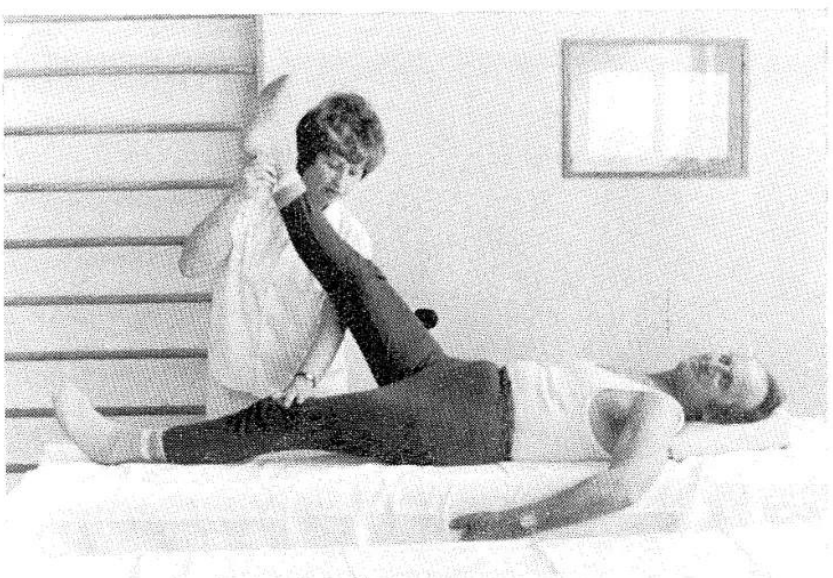
V současné době patří v tomto směru k nejperspektivnějším oborům genetika, která může zásadně ovlivnit vývoj člověka tím, že včas zjistí chorobné dědičné onemocnění nebo chorobné dědičné vlohy. Dále jsou zřizovány specializované poradny pro riziková těhotenství a poradny pro rizikové děti.

Při dětském oddělení NsP v Novém Bydžově vede poradnu pro rizikové děti zástupce přednosty dětského oddělení MUDr. Helena Šafaříková. Do této poradny jsou zařazovány na základě lékařského nálezu již děti na novorozeneckém oddělení nebo je odesílají k pravidelnému sledování obvodní dětští lékaři. Tato poradna je zavedena již 5 let a za tuto dobu je možné prokázat velice dobré výsledky. Způsob práce je založen na zkušenostech, že poškození organismu lze ovlivnit tím lépe, čím dříve se s nápravou začne. Z počátku se v poradně zaměřovali na děti s opožděným psychomotorickým vývojem. Děti byly zařazovány do léčebného tělocviku a pravidelně sledovány v poradně. Diagnostika byla však pozdní - děti se začaly léčit, až když se zjistila nějaká vada ve vývoji. Od r. 1975 se těmto vadám předchází tím, že se vyšetřují všichni rizikoví novorozenci a s léčebným tělocvikem se začíná např. u obrny horních končetin nebo vrozené deformace dolních končetin již na novorozeneckém oddělení. V poradně je rizikový novorozenec vyšetřen do 4 až 6 týdnů a jeho vývoj je pak opakovaně kontrolován podle potřeby po 1—3 měsících. Za období pěti let prošlo poradnou kolem 200 dětí, z nichž asi 40 % vyžadovalo léčebnou tělesnou výchovu. Některé musí docházet podle zdravotního stavu denně, jiným stačí jednou týdně. Nesmírně důležitá je tady dokonalá spolupráce rodičů se zdravotníky, protože často nestačí ani cvičení jednou denně a oni musí s dětmi naučené cviky přesně opakovat vícekrát doma.

Ekonomicky a společensky důležitým opatřením souvisejícím s postiženými dětmi a invalidními osobami je prohlubování pracovně rehabilitační péče, která má význam nejen hospodářský, ale přispívá i ke zvýšené osobní spokojenosti člověka, kterému pomáhá nabýt znovu ztracenou důvěru a vrátit chuť do života. Takovým hlubokým zásahem do lidského života bývají těžké úrazy, jejichž následkem vzniká postiženému řada různých problémů, které je nutno řešit. Je třeba se s mnohým vyrovnat, najít přístup k životu i ke společnosti, do které se bude vracet. Rehabilitační oddělení a jeho pracovníci jsou ti, od kterých tito lidé očekávají účinnou pomoc a porozumění a tam se jim obojího zpravidla dostává. A pak již záleží jen na nemocném, aby svou vytrvalostí a houževnatostí dosáhl naprosté samostatnosti a duševní rovnováhy.

Sestry na rehabilitačním oddělení NsP v Novém Bydžově pod vedením sestry Evy Nožičkové mají velice krásný přístup k pacientům. Jsou stále usměvavé, pro potíže pacientů mají pochopení. Vyslechnou, poradí, povzbudí a svým vystupováním získávají důvěru pacienta a vzbudí u něho pocit, že se dostal opravdu do odborné péče. Jejich práce je velice namáhavá, vyžaduje hlubokých znalostí, protože není cvičení jako cvičení. Každý pohyb, který musí pacient pod vedením rehabilitační sestry vykonat, má určitý smysl a cíl. Je to méně pohodlné, ale účelné. Ostatně správně vedená pohybová aktivita by se měla stát každodenní součástí života každého z nás, a to od narození až po stáří.

V průběhu roku projde oddělením úctyhodný počet - 1600 nově evidovaných pacientů. Jejich řádně prováděná rehabilitace nám pomáhá v boji se snižováním pracovní neschopnosti, např. u různých vertebrogenních chorob, které vznikají na základě degenerativních změn na páteři. V léčbě se uplatňuje vodoléčba, elektroléčba a léčebná tělesná výchova a všechny formy jsou určeny jak pro ambulantní, tak lůžkovou složku. Pokud je to možné, používá se z psychologického hlediska i kolektivní způsob rehabilitace. Část oddělení je rezervována rheumatologickému oddělení, kde se různými procedurami snaží o udržení co nejdelšího aktivního pohybu. Aby byla rehabilitace kvalitní a splnila co nejlépe své úkoly, je nutné vytvořit optimální podmínky přístrojového vybavení a dostatečného počtu rehabilitačních pracovníků včetně vedoucího lékaře.

Cvičení dolních končetin pro zlepšení hybnosti
Foto J. Doležal

Pokračování na str. 7.

Dokončení ze str. 6.

Invalidita je závažným problémem společenským i národohospodářským. Proto je také důležité znát z preventivního hlediska hlavní příčiny a podle nich propagovat zásady, jak si uchovat zdraví a jak se chránit před úrazy. Také výchova k nácviku správných návyků při běžné činnosti by měla být v praxi mnohem důslednější. Patří k tomu pravidelná životospráva a racionální výživa, výživa úměrná věku, práci a zdravotnímu stavu. Při práci by měli lidé respektovat návody doporučované k bezpečnému ovládání pracovních postupů, používat ochranné pomůcky, a to nejen na pracovištích, ale i doma při domácím kutilství nebo na zahrádkách. Dodržování předpisů o silničním provozu by se mělo stát každému samozřejmostí. Vždyť právě dopravní úrazy jsou příčinou vysokého procenta zbytečné invalidity. Bez rizika není ani sport a tělovýchova. I tam by měli dbát více úrazové zábrany. Před onemocněním, které je příčinou předčasné invalidity, se může zdravotně uvědomělý člověk chránit i tím, že ze své životosprávy vyloučí známá rizika, jako je přejídání, kouření a nadměrná konzumace alkoholických nápojů.

Člověku, pokud si chce říkat, že je tvor rozumný, by slušelo více sebekázně a hledání lepších životních hodnot.

Za oddělení zdravotní výchovy
NsP Nový Bydžov
Alena Výprachtická

ČLENSKÁ SCHŮZE ČSČK

Na své první členské schůzi v tomto roce se sešli členové I., II. a IV. ZO ČSČK v kavárně hotelu Lev v Novém Bydžově. Při zahájení jim zahráli a zarecitovali pod vedením ředitelky s. D. Kučerové žáci hudební školy.

Schůzi vedl předseda I. ZO MUDr. S. Keltner a s úkoly, které vyplývají pro ČSČK ze závěrů 18. zasedání ÚV ČSČK, seznámil přítomné předseda IV. ZO MUDr. F. Hradecký.

Československý červený kříž se významně podílí na plnění celospolečensky prospěšných úkolů v rámci plnění volebních programů Národní fronty. Svou specifickou činností má doplnit systém zdravotní a sociální péče, navázat na jednotný výchovný systém PO, SSM a na úkoly zabezpečující obranyschopnost naší země.

Dominantou sociální činnosti ČSČK bude postupné naplňování dlouhodobého celospolečenského programu „Úcta ke stáří", který bude převzat jako celospolečenský úkol Národní fronty a zařazen do volebních programů i na další pětileté období. Cílem tohoto programu je kladně ovlivňovat postoje veřejnosti ke starým občanům se zvláštním zaměřením na mladou generaci a přispívat k výchově a přípravě našich občanů na stáří.

I když v současné době je pokrývána potřeba krve v ČSR již téměř 95 %, je třeba, aby se toto procento zvýšilo. Problémy se získáváním bezpříspěvkových dárců krve mají zvláště ve velkých městech.

Dalším úkolem ČSČK je zkvalitňovat a rozšiřovat výuku našich občanů v poskytování první pomoci zejména u mládeže a plnit úkoly v přípravě občanů k civilní obraně. Více úsilí musí věnovat soutěži o nejlepší ZO ČSČK včetně názorné agitace o nejlepší vývěsní skříňku. Všechny tyto soutěže by měly být motivovány významnými výročími letošního roku.

Závěr schůze byl věnován poznávání historie města Nového Bydžova. Ředitel městského muzea s. J. Prokop velice poutavým způsobem povídal o nejstarších dobách města, jeho největším rozvoji i stagnaci. Překrásné diapozitivy historických památek i novodobé výstavby ukázaly občanům jejich město v neobvyklých pohledech. Přednáška všechny přítomné neobyčejně zaujala a věříme, že tato beseda nebude setkáním posledním.

A. V.

XXXX

Z NOVOBYDŽOVSKÉ KOPANÉ

V srpnu minulého roku byl dán do provozu fotbalový stadión s novou travnatou plochou. Plocha byla vybudována na základě dodatečného zařazení do volebního programu NF. Za velkého přispění MěstNV, Technických služeb v Novém Bydžově a především velkým počtem odpracovaných brigádnických hodin hráčů fotbalového oddílu bylo vytvořeno velmi hodnotné dílo. Tento fotbalový stadión nám závidí i mužstva hrající národní ligu.

Vytvořením velmi pěkného sportovního stánku nastaly starosti s udržováním travnaté plochy. Jestliže nebude zajištěna náhradní hrací plocha pro tréninky a zápasy při nepříznivém počasí, bude veškerá obětavá práce manželů Bártových a hráčů s údržbou travnaté plochy bez efektu a toto hodnotné dílo bude zničeno. Všichni věříme, že za pomoci MěstNV a Národní fronty se nám v Novém Bydžově podaří vybudovat v nejkratší době náhradní hřiště.

Oddíl kopané má v soutěži tři mužstva. Žákovské mužstvo pod vedením s. Bohuslava Kloze a s. Jiřího Komárka hraje s dobrými výsledky okresní přebor. Dorostenecké mužstvo hrající I. A třídu vedou s. Stanislav Vejr a s. Jan Dvořák. Mužstvo mužů hraje I. B třídu Podkrkonoší. V kádru tohoto mužstva je řada mladých talentovaných hráčů, kteří se zkušenými hráči tvoří velmi dobrý kolektiv. Hrající trenér s. Josef Košátko a vedoucí mužstva s. Vladimír Dvořák s celým kádrem hráčů chtějí vrátit do Nového Bydžova opět vyšší třídu a kvalitní fotbal.

Mužstvo po podzimní části skončilo na druhém místě se ztrátou 2 bodů za mužstvem Sobotky. V zimní přípravě se zúčastnilo „Zimního turnaje Rudé hvězdy Hradec Králové", ve kterém startovala mužstva krajského přeboru (S. Nová Paka, RH Hradec Králové) a I. A třídy (Tesla Pardubice, Montas Hradec Králové, Paramo Pardubice). Naše mužstvo v tomto turnaji skončilo na druhém místě.

V jarní části je mužstvo zatím na druhém místě. Výsledky jarních mistrovských zápasů:

J. Nový Bydžov — RH Valdice	6:1
J. Hořice — J. Nový Bydžov	1:1
J. Nový Bydžov — S. Myštěves	6:1
S. Poříčí — J. Nový Bydžov	3:2
J. Nový Bydžov — Trutnov B	2:1
Trutnov II — J. Nový Bydžov	1:0
J. Nový Bydžov — Semily B	4:0
Turnov B — J. Nový Bydžov	0:3

Mužstvo v jarní části sehraje ještě tyto zápasy:

31. 5.	J. Nový Bydžov — Sobotka
3. 6.	J. Nový Bydžov — S. Kopidlno
6. 6.	Jablonec n. J. — J. Nový Bydžov
14. 6.	J. Nový Bydžov — Hostinné
21. 6.	S. Železnice — J. Nový Bydžov

Výbor oddílu a celý kolektiv hráčů zve příznivce kopané na všechna mistrovská utkání jarní části soutěžního ročníku 1980—81. Vl. D.

VE ŠKOLE NĚKDY JINAK

17. března 1981 se konala v sále sokolovny výrobně ekonomická konference, které se zúčastnili studenti střední zemědělské technické školy, učitelé školy, pracovníci OZS a odborníci z patronátních JZD v Králíkách a v Novém Bydžově.

Konferenci zorganizoval a řídil ředitel SZTŠ ing. Vl. Steklý. V úvodním vystoupení vedoucí předmětové komise ekonomicko výrobní ing. L. Horáček nastínil další vývoj zemědělské výroby na základě materiálu „Hlavní směry hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR na léta 1981—85", stručně se vyjádřil k dosavadní situaci v zemědělství a navodil tak atmosféru průběhu vlastní konference.

Tříhodinový proud informací vedoucích pracovníků zemědělských podniků, pracovníků OZS k předloženým otázkám žáků i učitelů poskytl hlavně studentům bohatý zdroj poznatků pro jejich další studium i pro budoucí povolání studentů IV. ročníku.

Studenti hodnotí průběh konference: „Tato konference měla pro nás studenty mimořádný význam. Stala se příkladem, jak zcela novou metodou připravovat studenty na budoucí povolání, rozšířit rozsah jejich teoretických i praktických znalostí. Tato konference by se mohla nazývat školou pokrokových zkušeností pro naše studenty, budoucí zemědělské odborníky. Věříme, že nezůstane poslední a že v této tradici bude zemědělská škola - obor ekonomika zemědělství v Novém Bydžově zdárně pokračovat."

Tato slova vedení školy a všechny vyučující zavazují, aby v podobných netradičních způsobech výuky pokračovali.

Ing. M. Matějková

Středoškolská odborná činnost na SZTŠ

2. dubna se konal v Domově mládeže SZTŠ III. ročník školského kola středoškolské odborné činnosti (SOČ) studentů SZTŠ. O tuto činnost mají studenti značný zájem. O tom svědčí počet zpracovaných témat: I. ročník v r. 1979 — 7, II. ročník v r. 1980 — 20, letošní III. ročník — 32. Témata jsou zaměřena jak na výrobní otázky, tak i na ekonomiku zemědělství. Jsou rozčleněna do těchto oborů: zemědělství a lesnictví, ekonomie a řízení, výroba učebních pomůcek, sociologie.

Zpracování provádějí buď jednotlivci, nebo i kolektivy žáků. V průběhu školských kol autoři zpracovaných témat výsledky své práce obhajují před komisí. Předsedou komise je ředitel školy ing. Vl. Steklý, jejími členy jsou učitelé SZTŠ, pracovníci resp. odborníci ze zemědělských podniků, zástupce OV SSM a MěV SSM. Nejhodnotnější práce postupují z jednotlivých oborů do krajského kola. V loňském roce postoupili 4 studenti do krajského kola a z nich 1 student do celostátního kola. V letošním roce bylo vyhodnoceno a odměněno 10 prací, z toho postoupilo do krajského kola 7 prací.

Účast ve středoškolské odborné činnosti přináší našim žákům prohloubení a rozšíření vědomostí v jejich oboru, ověření vlastní samostatnosti a schopnosti řešit ekonomické otázky zemědělské výroby. Ing. M. Matějková

Základním předpokladem zvyšování zemědělské výroby je její intenzifikace, další zprůmyslnění, koncentrace a specializace. Účinněji musíme uplatňovat poznatky vědy a techniky, plně využívat a mobilizovat nemalé rezervy ve výrobě a zpracování.

Ze zprávy s. Gustáva Husáka na XVI. sjezdu KSČ

ÚPRAVY V NAŠEM MUZEU

Adaptační práce v celé budově spořitelny si v tomto roce vyžádaly i uzavření muzejní expozice. V současné době byly v prostorech muzea ukončeny práce na nové elektroinstalaci a připravuje se zavedení ústředního topení. Teprve po skončení této práce přijde na řadu postupné vymalování výstavních prostor, depozitářů a kanceláře a reinstalace celé expozice. Vzhledem k vázanosti na průběh prací v celé budově spořitelny bude upravená a doplněná expozice otevřena až na jaře příštího roku.

Dočasné uzavření expozice je sice nemilým, ale zároveň nezbytným opatřením. Příznivce muzea můžeme ujistit, že přinese celkové zlepšení všech prostor muzea a obohacení jednotlivých úseků expozice.

Hned při vstupu do muzejní haly návštěvníka uvítá nově zasazená ozdobná mříž. Část věnovaná pravěku bude doplněna o mapu, synchronní tabulky, fotografie z archeologických výzkumů a některé další exponáty.

Z části expozice věnované venkovu

Foto J. Prokop

Barokní cínová polévková mísa (terina) z 18. století

Nejvýznamnějším obohacením historické expozice ve velkém sále bude trvalé vystavení dvou nově objevených a restaurovaných obrazů slavného barokního malíře Petra Brandla. Návštěvník se zde seznámí s reprodukcemi dalších umělcových děl z východních Čech a s nově objevenými archívními doklady a nahlédne i do tajů práce malířů restaurátorů. O další zajímavé exponáty a fotografickou dokumentaci budou obohaceny i expozice venkova a dělnického hnutí. Na závěr expozice si návštěvník prohlédne ozvučené pásmo barevných a černobílých diapozitivů o proměnách města. Další změny zaznamená i expozice současnosti. Doplní ji panely o integrovaných obcích a družebním městě Brezně a nové doklady o současném životě obyvatel našeho města.

Letos si tedy návštěvník expozici muzea nebude moci prohlédnout. Znovuotevřená expozice na jaře příštího roku mu však letošní přestávku vynahradí v bohatších a krásnějších dojmech z prohlídky našeho muzea.

Jaroslav Prokop

Muzea a galerie se v dalším období musí prosadit do života krajů, okresů i obcí jako živá centra cílevědomé a společensky efektivní kulturně výchovné a vzdělávací práce. Při realizaci těchto dlouhodobě platných cílů je třeba mobilizovat všechny síly a využít všech dostupných prostředků k tomu, aby se podíl muzeí a galerií na rozvoji socialistické kultury, umění, vědy, techniky a výchovy zvětšil, prohloubil a výrazněji prosadil.

Směry a výhledy dalšího rozvoje muzeí a galerií v ČSSR

ZAMYŠLENÍ NAD DNEŠNÍ ŠKOLOU

Ve školním roce 1980—81 vstoupila naše základní škola již do pátého roku obsahové a organizační proměny, která svou šíří i hloubkou nemá v historii našeho školství obdoby.

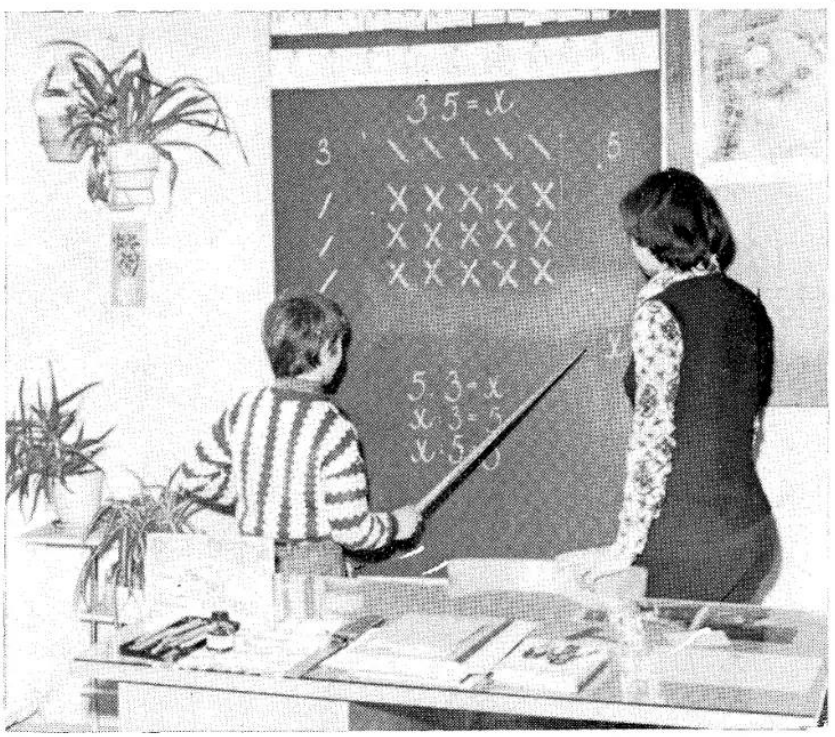
Největší odpovědnost při realizaci této náročné přestavby spočívá na ministerstvu školství, Výzkumném ústavu pedagogickém a Ústředním ústavu pro vzdělávání pedagogických pracovníků v Praze, dále na různých krajských a okresních institucích a samozřejmě na učitelích, kteří nové osnovy, učebnice a metodické příručky přetavují na školách do vlastního vyučovacího procesu. Jde o práci, která na ně klade vysoké nároky. Žádá od nich rozsáhlé teoretické znalosti, promyšlený a cílevědomý metodický postup i diferencovaný, nicméně náročný a zároveň přátelský vztah k dětem. Od nich se pochopitelně požaduje přirozené a aktivní zapojení do vyučování a odpovědná domácí příprava. V tomto směru vystupuje do popředí i význam podnětného rodinného prostředí, jehož nenahraditelným základem je harmonické soužití obou rodičů, umocněné dobrým vztahem k prarodičům. Škola však v této oblasti nemá vždy jen dobré zkušenosti. Největší překážkou bývají hluboké manželské rozpory, nezřídka řešené nevybíravým až bezohledným způsobem, a to i před dětmi. Končí-li tyto konfliktní situace rozvodem manželství, otevírá se v citovém životě dětí zpravidla nezhojitelná rána, která se dříve nebo později negativně promítá i do plnění školních povinností. Špatnou výchovnou službu vykonává i nevhodný rejstřík rodinných trestů. Často jsou používána dlouhodobá „domácí vězení", spojovaná s kategorickým požadavkem samostatného učení. V posledních letech jsme na naší základní škole v Klicperově ulici museli proprojednávat hrubé, až sadistické tresty dětí, které se pohybovaly na hranici trestného činu ublížení na zdraví. Někteří rodiče příliš často volí jako výchovný prostředek odpírání dětských her a přirozených radovánek. Podobnou negativní výchovnou službu prokazují i nevhodné odměny. Rodiče nezřídka v jakési výchovné beznaději či zoufalství sahají k nežádoucí předčasné hmotné zainteresovanosti. Za pěkné známky vyplácejí dětem smluvenou finanční částku, za dobré vysvědčení předem slibují závodní kolo, tranzistorové rádio, magnetofon či motocykl. Nejsme proti přiměřené hmotné odměně, v žádném případě by však neměla být předem slibována ani smluvně vázána na určité cílové školní úspěchy.

Motivy k učení je třeba u dětí hledat v jejich přirozené touze po poznání, v pocitech radosti nad úspěchy, korespondující s jejich zdravou ctižádostí. Dále ve vědomí, že úspěch jednotlivce je i úspěchem kolektivu — a naopak. Důležitým motivačním faktorem učení dětí je i potřeba jejich budoucího společenského uplatnění v povolání, které je třeba volit tak, aby odpovídalo jejich zájmům a schopnostem. V neposlední řadě motivuje děti k učení i příklad rodičů. Jejich zájem o poznání a kulturní hodnoty děti vždy kladně inspiruje a vyvolává u nich touhu dosáhnout jejich úrovně.

Nutno konstatovat, že naprostá většina dětí vyrůstá v příznivém rodinném prostředí, takže škola může odpovědně plnit všechny úkoly spojené se zaváděním nové výchovně vzdělávací soustavy.

Mezi některými rodiči se občas na modernizační proces vyskytuje nesprávný názor, ztotožňují ho totiž s pojmem množina. Navíc šíří nepodložené fámy o tom, že se ve světě od množin upouští, a my je zavádíme. K tomu je třeba říci, že spíš opak je pravdou. Množinová teorie pronikla nejen do školské, ale i teoretické a aplikované matematiky ve všech vyspělých zemích světa — na různé úrovni a v odlišném rozsahu. Je také skutečností, že v některých západních zemích, zejména v USA se vytvořilo několik modernizačních center, která mezi sebou soupeří o prvenství, o prosazení právě té své koncepce do školní výuky. Do tohoto procesu se zapojil i obchod, opírající se o propagaci v různých sdělovacích prostředcích. Cílem takovýchto koncepcí mimo matematické poslání je tedy i zisk. A je zcela pochopitelné, že v tomto konkurenčním boji některá koncepce zvítězí a jiná je odsouzena ke krachu. To je asi podstata oněch zmíněných fám, které k nám nepochybně zavál západní vítr.

Naše koncepce, ověřená mnohaletým, vědecky fundovaným experimentem a schválená na XV. sjezdu KSČ, je jako celek dobrá a plně odpovídá současnému i budoucímu ekonomickému a společenskému vývoji naší rozvinuté socialistické společnosti. Matematika současnosti je totiž po všech stránkách na vyšší úrovni, než tomu bylo ještě před dvaceti třiceti lety. Tento fakt musí výuka plně respektovat. Je nabíledni, že současné osnovy a učebnice budou i nadále prodělávat svůj dynamický vývoj, budou zdokonalovány a zlepšovány. To však v žádném případě nebude znamenat návrat

Řešení rovnic ve 2. třídě základní školy

ke staré koncepci naší základní školy. K tomu je třeba ještě dodat, že množinová teorie se nezrodila v poslední době. Pojem souhrnu — množiny zavedl do matematiky německý matematik Georg Cantor, žijící v letech 1845—1918. Sám se přiznal, že na myšlenku teorie o souhrnu ho přivedl významný český matematik a teolog Bernard Bolzano, který žil na rozhraní 18. a 19. století. Víme, že pojem množiny se nezasvěcenému zdá jako něco zbytečného, obtížného až hrůzného. K částečnému odstranění této zkreslené představy o množině pomůže snad následující přirovnání. Pro všechny rostliny, které se pěstují na zahradě, je společná půda. Z ní vyrůstají, jsou jí živeny a svým vzrůstem se jí částečně přizpůsobují, respektive jsou jí ovlivněny. Podobnou zahradou je i matematika. Onou půdou je množina. Z ní matematické poznatky vyrůstají

Dokončení ze str. 10.

a jí se také přizpůsobují, takže tvoří podobně jako v prvním případě organický celek. Z hlediska filozofie tvoří množina jakousi dialektickou sponu veškerého matematického aparátu.

Jestliže bychom chtěli získat přesnější obraz o nové koncepci naší základní školy, museli bychom nahlédnout i do jiných předmětů, než je jenom matematika, a porovnat zejména obsahovou stránku učiva dřívějších ročníků ZDŠ a nynějších ročníků ZŠ. Tak např. v současné páté třídě při výuce dějepisu se žáci seznamují se životem našich předků. Poznávají život pravěkých lovců zvěře a sběračů plodů a semen starší doby kamenné, seznamují se s prvními rolníky a chovateli zvířat mladší doby kamenné i pozdějších historických období kovů. Přes vznik vesnických sídlišť a městských států je učebnice zavádí např. do starověkého Egypta, Mezopotámie, Řecka a Říma až na práh našich národních dějin. V zeměpise pronikají děti do tajemného světa sluneční soustavy. Zabývají se příčinami vzniku povrchu naší planety, poznávají rozmanitost vegetace různých tepelných pásem, blíže se seznamují s exotikou afrického kontinentu a nedozírnými hladinami světových oceánů. Přírodopis jim umožňuje pronikat do tajemství života baktérií, rostlin a živočichů. S některými zástupci živé přírody se seznamují podrobněji, přičemž se zdůrazňuje sepětí živé a neživé přírody. Učí se i základům ekonomického myšlení, např. na hospodářském významu rostlin našich polí, luk, lesů, zahrad a sadů. Náročné je i učivo českého a ruského jazyka. Nemalé požadavky kladou na žáky i předměty pracovního a výchovného charakteru. Nároky na žáky jsou velké, nicméně zvládnutelné.

Zavádění nové koncepce je středem pozornosti i vedení základní školy v Klicperově ulici. Časté hospitace a vlastní písemné prověrky potvrzují, že tato škola novou koncepci úspěšně zvládá. Žáci, kteří tuto základní školu budou jako první po třech letech opouštět, odejdou po všech stránkách dobře připraveni.

Josef Trejbal

VÍTE, CO JE FILATELIE?

V Příručním slovníku naučném najdeme: „Filatelie (řec.), systematické sbírání a studium poštovních známek. Filatelie je poučná po stránce grafické, umělecké, zeměpisné i dějepisné. Vznikla záhy po vydání prvních známek."

Jasné, že? Ale jak to, že poštovní známka se těší takovému zájmu? Vždyť je to přece pouhá stvrzenka o zaplacení poštovného, stejný doklad jako třeba vstupenka do divadla, kina nebo jízdenka z vlaku či autobusu.

Národní umělec Cyril Bouda však vidí známku takto: „Poštovní známka je nejmenší, nejrozšířenější a nejlacinější grafický list".

První známka se zrodila v Anglii 6. května 1840 a brzy se poštovní známky objevily v dalších a dalších zemích. Na našem území se začaly používat v poštovním provozu roku 1850. Od té doby se poštovní známky rozlétají v miliardových množstvích po celém světě.

Ne, poštovní známka není jen pouhou stvrzenkou o zaplacení poštovních služeb. Je to státní cenina, slouží i jako reprezentant státu a nesmíme zapomínat ani na výtvarné pojetí a často náročnou tiskařskou techniku.

To vše jistě přispělo k tomu, že záhy po vydání prvních známek se objevili filatelisté a filatelie. Později se filatelisté začali organizovat, scházet, vycházejí katalogy, studie, pořádají se výstavy. Podle statistik je v dnešní době na světě téměř 100 miliónů organizovaných sběratelů a jistě aspoň dvakrát tolik sběratelů neorganizovaných.

Každý z nás se téměř denně setkává s poštovními známkami. Často nás upoutá neobvyklý námět, neznámé písmo, název vzdálené země, který nás přenese do dalekých krajů. Dětská touha po vzdálených a zajímavých krajích někdy přetrvá do dospělosti a zrodí se nový filatelista.

Kdy a jak začít se sbíráním známek? Kdykoliv, v každém věku je možno začít a nejlépe organizovaně. Také v našem městě již řadu let existuje klub filatelistů jako součást Svazu českých filatelistů, organizace Národní fronty. Dnes sdružuje asi 70 členů z města i okolí. V kroužku mladých filatelistů je zapojeno téměř dvacet chlapců i děvčat. Mnozí z nich pod odborným vedením našeho dlouholetého obětavého člena s. Beneše již své sbírky zaslali na okresní, krajské i oblastní výstavy a za svoji sběratelskou činnost obdrželi čestná uznání a medaile. Také dospělí členové své sbírky mohou vystavovat.

Mladí i starší, začátečníci i zkušení sběratelé se scházejí každou neděli v restauraci U Stehlíků, organizují výměnu známek i s jinými kluby, na schůzkách jsou k dispozici katalogy známek celého světa a jiná odborná literatura, klub pro své členy zajišťuje pravidelný odběr všech československých známek.

Na těchto dopoledních schůzkách upřímně přivítáme všechny nové zájemce a ochotně se s nimi podělíme o všechny zkušenosti.

Co a jak sbírat? V tom není žádné omezení a možností je téměř nekonečně. Dnes už nelze sbírat všechny známky celého světa, je nutno si vybrat jen určitý úsek z nekonečného množství vydávaných známek. Klasičtí sběratelé sbírají známky některé země tak, jak byly postupně vydávány. Novějším způsobem je sbírání námětové, kdy se filatelista zaměří na známky s určitým tematem - sportem, kosmickými lety, historií, technikou, zvířenou či rostlinstvem apod. Tento způsob umožňuje mít ve sbírce známky ze všech zemí světa, protože známky svými motivy obsahují snad všechno dění lidské společnosti. Každý si může vybrat podle svých zájmů a zálib.

Jaké známky vlastně jsou? Téměř každý jistě slyšel o některých velmi vzácných a drahých známkách, někdo je dokonce viděl na výstavách. Ano, jsou známky velmi hledané a cenné, ale daleko více je známek běžných a laciných; jak mezi těmi starými, tak i mezi novými. Vždyť známky jsou často vydávány v mnohamiliónových nákladech. Cenu známek může posoudit jen znalec a ještě k tomu musí většinou sledovat záznamy katalogů.

Mezi starými i novými známkami jsou známky, které nás při podrobnější prohlídce překvapí svou krásou. Vždyť návrhy známek pocházejí od známých umělců. První československé známky navrhoval Alfons Mucha, překrásné jsou známky vytvořené M. Švabinským. Neubráníme se ani obdivu nad dokonalými rytinami a dokonalou tiskovou technikou. Známka je skutečně miniaturním uměleckým dílem.

Prohlédněte si pozorně známky, které uvidíte, a jestliže vás jejich krása zláká, přijďte mezi nás. Filatelie přináší nejen zábavu, ale i poučení.

(KČF)

Úsilí školy musí směřovat k tomu, aby se v každém mladém člověku úměrně jeho věku a fyzickým schopnostem postupně vytvářel a rozvíjel kladný vztah k práci, touha po vlastní tvořivé činnosti. Budeme dbát, aby se prohloubil polytechnický charakter naší školy.

Ze zprávy s. Gustáva Husáka na XVI. sjezdu KSČ

Povídání o Skleněnce

Nejde o žádný nový výrobek Jabloneckých skláren, ale o malou dechovou hudbu, která patří ZV ROH Jabloneckých skláren. Odtud tedy její název. Jsme dechový soubor, který sice není velký, ale za dobu trvání si získal dobré jméno v širokém okolí i celou řadu přátel a příznivců. Příští rok tomu bude již deset let, co z malé dechovky Švitorky vznikl dnešní dechový soubor. Tvoří jej třináct muzikantů sice rozdílného stáří, ale jedné společné vlastnosti — mít radost z muziky a chuť si zahrát. A právě tato chuť hrát se projevuje na zábavách, kde Skleněnka zejména svým repertoárem dokáže „udělat" náladu. Proto jsou v bálové sezóně všechny pátky i soboty zadány na rok dopředu. Moc nás tento zájem těší, a proto se každý člen souboru snaží udělat pro muziku co nejvíce. Jsou to především pravidelné zkoušky, aby se obohatil repertoár. Hrajeme hodně skladby Moravanky, Ladislava Kubeše, Karla Vacka i dalších hudebních skladatelů. Rádi hrajeme i skladby hostujícího člena orchestru Václava Ondráčka, jehož Bydžovská vesnička otextovaná naším zpěvákem Fandou Němcem se opravdu líbí. Obohacením pro dechovku bylo získání zpěváků — manželů Němcových. Dnes si již není možno představit účinkování na zábavě bez zpěvu. Kapelníkem souboru je Radko Šeps a uměleckým vedoucím Ing. Josef Vondráček.

Za těch téměř deset let prodělala Skleněnka kvalitativní růst a troufla si na řadu hodnotných muzikantských pořadů. Především díky navázaným kontaktům s hudebním skladatelem Ladislavem Kubešem to byly dva samostatné koncerty v Jiráskově divadle za osobního řízení Ladislava Kubeše. Uskutečnilo se sedm večerů za vyprodaného hlediště. Mimořádný ohlas měl prvý pořad „Od Tábora až k nám". To se Skleněnka poprvé představila veřejnosti na samostatném koncertě. A příjemně překvapila. I druhý pořad „Muzikanti, pojďte hrát" potvrdil dobrou práci malého dechového souboru. Cenné bylo především to, že se něco konalo z vlastních zdrojů. Potěšilo nás, že mezi účastníky byl i předseda ONV a představitelé stranických a státních orgánů města a že Ladislav Kubeš byl vřele přivítán předsedou MěstNV s. Kuntem. Skleněnka si tak získala další podporu a uznání.

Dobrou propagací byla i účast Skleněnky na okresní přehlídce dechových souborů na zámku v Chlumci nad Cidlinou v roce 1980. Rádi hrajeme všem, kdo mají rádi dechovku. Velmi často účinkujeme na pořadech pro důchodce. A není pro nás větší radosti a ocenění naší práce než to, když vidíme spokojený, veselý úsměv na tváři a slyšíme zpívající publikum. To s chutí přidáme i další písničku. Tak tomu bylo ve Lhotě pod Libčany, ve Hvozdnici i v Lužci nad Cidlinou. Rádi jsme zahráli i ženám k MDŽ v Jiráskově divadle v pořadu „Večer splněných přání". Velmi často hrajeme také na výročních schůzích JZD, zejména v JZD Rudá hvězda v Králíkách jsme si získali velkou oblibu.

Protože na koncertech a pořadech nemůže být jen muzika, ale i konferenciér, velmi rádi jsme začali spolupracovat se Zdeňkem Smutným, který je vlastně autorem a režisérem všech našich vystoupení v Jiráskově divadle. Naše řady rozšířila i jeho partnerka Věra Kuzdasová. Vytvořili spolu humornou dvojici, která dokáže zpestřit naše vystoupení. A na pomoc při zpívání přišla i Libuše Skalická, vypomohl i Láďa Tichý a Mirka Kalenská.

Velmi časté jsou i cesty dechovky do NDR — jednak do Reinharsdorfu poblíž našich hranic, kde jsme již jako doma, jednak do Wurstenu u Lipska, kde mají Jablonecké sklárny družební závod. Česká dechovka je v NDR velmi populární a vždy je srdečně přijímána.

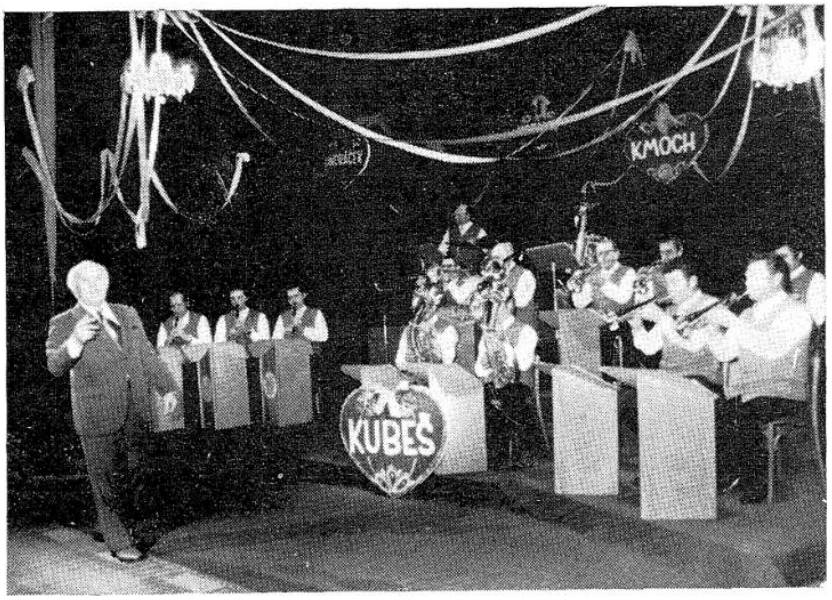
Skleněnka spolupracuje s celou řadou hudeb a získává notový materiál ze všech stran naší republiky. I když jsme spíš dechovou hudbou pro taneční zábavy, zúčastňujeme se aktivně i různých oslav ve městě i okolí.

Náš zřizovatel ZV ROH Jabloneckých skláren se o nás dobře stará. Máme nové nástroje, stejné oblečení, máme možnost zkoušek v jídelně závodu. Radost z úspěchů orchestru má jistě i ředitel závodu s. Anděl. My se snažíme vracet tuto péči závodu účinkováním na různých akcích, které závod pořádá

Chtěli bychom, aby naše práce byla i nadále úspěšná. Uvedli jsme slovo práce — a je tomu skutečně tak. To není jen zábava, to není jen hraní pro potěšení. Co hodin dá dobře připravit koncertní vystoupení, co hodin zkoušek dá připravit nový repertoár pro novou sezónu. A i u zábavy. Chceme lidi bavit, a tak se snažíme hodně hrát a dělat malé přestávky. A když se k ránu po celou dobu v kouři končí a třeba navečer se jde opět hrát a když to trvá v bálové sezóně tři měsíce, je toho někdy dost.

Chtěli bychom, aby nám muzika dobře hrála, abychom mohli obveselovat lidi, aby se po práci dokázali dobře pobavit. Připravíme další vystoupení v Jiráskově divadle a nacvičíme nový repertoár pro příští bálovou sezónu. Naší snahou i nadále zůstává — mít radost z muziky a rozdávat ji druhým.

—JV—

Skleněnka hraje za osobního řízení hudebního skladatele Lad. Kubeše
Foto M. Bydžovský

Obliba dechové kapely není nijak náhodná a je krátkozrakostí, když někdo ve snaze být „vysoce umělecký" mávne nad dechovkou pohrdavě rukou! Jde však o to, jaká ta dechovka je a co hraje.

Miroslav Barvík

ABY SE NEZAPOMNĚLO... II. část

V předcházejícím čísle jsme se dověděli o snaze a úsilí divadelních nadšenců-ochotníků v našem městě o založení samostatného spolku, který by se zabýval pouze hraním divadla. Ochotnické divadlo se totiž hrálo již před rokem 1905, ale příležitostně podle možností a potřeb jednotlivých spolků v našem městě. Tak hráli hasiči, sokolové, řemeslnická beseda, občanská beseda a studenti. V minulém čísle jsme se také alespoň vzpomínkou vrátili do té slavnostní chvíle, kdy byli svoláni všichni ochotničtí nadšenci našeho města, aby dali popud k založení spolku. Podívejme se tedy, jak se všechno vyvíjelo dále.

Nadšení pro samostatný ochotnický spolek bylo veliké. Za dlouhých procházek do břízek nebo na Venturku bylo všechno prodebatováno, návrh stanov a celé činnosti budoucího divadelního spolku byl připraven na sezeních divadelních nadšenců v hotelu Schroll v místnosti, které se mezi stálými návštěvníky říkalo „V hrobě". Tam také bylo všechno sestylizováno, napsáno a podáno nadřízeným orgánům, takže vlastně bylo všechno v krátké době připraveno a již za týden po prvním informačním sezení byla svolána ustavující valná hromada spolku. Tedy dne 29. července opět v hotelu Schroll zvolili bydžovští ochotníci své první funkcionáře. S velkou pietou a zatajeným dechem čteme z omšelé knihy zápisů v archívu divadelního souboru, že bylo přečteno povolení c. k. místodržitelství v Praze k ustavení spolku a schváleny stanovy rovněž c. k. místodržitelstvím. Dále znovu byl vyzván p. Schroll ml., aby nastínil průběh předběžných prací k ustavení „Spolku divadelních ochotníků" a zároveň je zdůvodněna účelnost spolku, jenž se má založiti. Potom bylo přikročeno k hlasování. 22 přítomných ochotníků jednomyslně zvedlo ruku pro založení svého, tolik očekávaného divadelního spolku. Ihned také přikročeno k volbě vedoucích funkcionářů a členů výboru.

V průběhu dalších vypravování o historii bydžovského ochotnického divadla padne zde zmínka ještě o mnoha jménech, která se zapsala do jeho paměti, tentokrát výjimečně při této příležitosti však uveďme všechna jména, která se objevila na první kandidátní listině výboru spolku. Všichni již odešli za oponu života, nebude již zvažování toho, kdo více či méně a jak dlouho táhl potom káru Thalie. Ten fakt nikdo nezmění - byli první a čest a sláva jim, co tehdy svým činem pro bydžovský kulturní život udělali. Zde na věčnou paměť ještě jednou jejich jména:

Zvoleni byli:

předsedou arch. Alois Jedlička,
místopředsedou František Kabelák st.,

členy výboru: Julius Peřina,
Karel Prchlík,
Josef Schroll ml.,
Pečínková-Špolcová,
Jaroslav Lípa,
Vojtěch Schneider,

náhradníky: Karel Mikousek,
Julius Knobl,
Ladislav Emanovský,

přehlížiteli účtů: Eleonora Říhová,
Cyril Kašpar.

Zapisovatelem celé ustavující valné hromady byl jmenován František Pětivoký.

Výbor se velmi pečlivě staral o celou činnost a již dne 8. října téhož roku (1905) uvedl prvé představení, a sice „Žně" Fr. Ad. Šubrta. Režisérem tohoto prvého představení byl Josef Schroll. Výbor se staral také o to, aby byl získán vhodný stánek Thalie. Značně tomu přispěla okolnost, že v r. 1904 město odkoupilo budovu „Na kopečku", kde bylo postaveno nové stabilní jeviště. V takto nově získané budově již dne 29. října 1907 uvedl režisér Fr. Kabelák hru Aloise Jiráska „Lucerna". Nově založený spolek se měl čile k světu a každý rok až do r. 1914 uvedl průměrně 7 až 8 her a na repertoáru hned od začátku se objevují hry našich předních autorů. V přehledu činnosti z těch let čteme jména A. F. Šubrt, F. X. Svoboda, F. F. Šamberk, L. Stroupežnický, A. Jirásek, J. K. Tyl, V. Dyk, J. Štolba, V. Štech, z cizích pak N. V. Gogol, H. Ibsen, H. Sudermann, O. Blumenthal, St. Przybyszewski, P. Schöntan, S. Maugham a další.

Dne 25. července 1914 byla provedena opět Jiráskova „Lucerna", která jako by byla symbolem a mementem pro všechny dobré Čechy. Za několik dní vypukla 1. světová válka a utichlo na dlouho i bydžovské jeviště. Dlouho panoval názor, že nečinnost zavinil nedostatek herců. I když opravdu narukovala řada mladých lidí z našeho města, bylo z archívních materiálů spolku zjištěno, že hlavním důvodem odmlčení byl zákaz divadelních produkcí vůbec. Teprve v září 1916 bylo „vysokým výnosem ministerstva vnitra" dáno povolení divadelním kroužkům hráti divadlo, a to jen ve prospěch vlastenecko-humanitních institucí, rozumí se samozřejmě rakouských. A tak se zase rozvinuly debaty v lokále u Schrollů, kde se „V hrobě" opět začali scházet ti, kteří nějak rakouské uniformě utekli. A Fr. Kabelák s nimi ještě do konce roku 1916 provedl v nově oživeném divadle „Na kopečku" 4 hry. V roce 1917 bylo již jasné, že Rakousko-Uhersko má velké starosti válečné. Stále více široké masy českých lidí začaly zvedat hlavy a každá zprávička o neúspěchu rakouských armád byla kvitována s velkou radostí. Stále více se cítilo, že snad konečně budeme zase dýchat svobodně. K tomuto přispívalo i české divadlo. Pražské publikum nadšeně tleskalo ve Vinohradském divadle Tylově „Fidlovačce". Ohlas se donesl až k našim ochotníkům, a tak došlo dne 3. listopadu 1917 k památné události, která by si zasloužila být zapsána v dějinách našeho města zlatým písmem. Ten večer totiž byla premiéra Tylovy „Fidlovačky" v Bydžově v divadle „Na kopečku". Hrála se celkem šestkrát. Úspěch a nadšení bylo nebývalé, ale snad by některé momenty vyzněly jako vymyšlené; poslechněme si tedy přímého účastníka těchto chvil a nechme znít na chvíli jeho vyprávění a osobní zážitky z této, pro nás bydžovské ochotníky, tak drahé chvíle. Slyšte, jak měkkým hlasem vypráví:

„První představení konalo se památného dne 3. listopadu 1917 v přeplněném divadle Na kopečku, tak přeplněném, že by ani jablko nepropadlo. Hra sledována s velkou pozorností, přímo posvátnou, naše srdce jihla, balvan tíhy a utrpení padal zvolna, zvolna, ale jistě s prsou, a tu, když bělovlasý slepec - uč. Markalous - sličným hrdinným tenorem pěje naši někdejší drahou národní píseň „Kde domov můj", hlediště vstává, slzí, pláče a zpívá nadšeně i nábožně tuto první veřejnou modlitbu lásky k vlasti a toto první veřejné hromadné gesto národní jistoty a důvěry ve vítězství věci spravedlivé. Partie s přednesem hymny se musí opakovat, při jejím zpěvu nadšení se zvyšuje a frenetický potlesk je odměnou všem těm, kteří se o uskutečnění hry zasloužili.

Vidím spoře osvětlené jeviště, malé a ošumělé, nadšené herce Mareše K. Prchlíka, Markétku J. Bešťákové, Kroutila F. Kabeláka st., Jammerweila F. Kabeláka ml., sestry Julču a Žofku Fišerovy v služebnicích, opravdového žida Ševelesa p. Vosáhly, dráby V. Stoklasy a A. Svobody, Markytku P. Hykšové, Hvězdoleského F. Vraného, J. Janatkovou, Jeníka A. Knytla, Lidušku M. Vaněčkové, Korelku V. Mašindy, Hubínka K. Prchlíka, písničkářky L. Stýblové a M. Svobodové, Klinkáčkovou A. Dlaskové, děvčata, žďata, drvoštěpy v čele s E. Trkalem a sluch můj ještě dnes vnímá sladkou hudbu všech dobrých srdcí, která proměnila tehdy stánek chudobné Thalie v mohutný chrám našeho češství.

Jestliže premiéra Fidlovačky byla diváky přeplněna, byly další reprízy, počtem pět, nabity k udušení, že až lidé při nich omdlévali." (Potud citát očitého svědka.)

K této vzpomínce není snad zapotřebí nic dodávat. Jen poznámka pro ty, kdož budou tuto vzpomínku číst: v pasáži, kde mluví pamětník o obsazení a postavách Fidlovačky, dopustil se několika chyb ve jménech, což mu budiž po dlouhých letech odpuštěno, v jádru však obsazení souhlasí (pozn. autora článku).

Dokončení na str. 14.

Dokončení ze str. 13.

Spolek divadelních ochotníků povzbuzen tímto úspěchem hraje v r. 1918 výhradně český repertoár a dne 24. srpna 1918 jmenuje dramatického spisovatele a buditele Aloise Jiráska svým čestným členem a žádá jej o povolení, aby nadále se směl jmenovat spolek jeho jménem. Souhlas obdržel a od této doby nesl pak název „Spolek divadelních ochotníků Jirásek".

Tak končila první etapa vývoje divadelního souboru. V příštím čísle se zmíníme o činnosti mezi oběma světovými válkami.

ZDENĚK SMUTNÝ

Jarní prázdniny v Městském domě pionýrů a mládeže

Prázdniny, které jsou v povědomí veřejnosti spojeny s představou volna, znamenají v zařízeních pro mimoškolní výchovu dětí zintenzívnění činnosti. Na jarní prázdniny v měsíci březnu připravil proto MěDPM Nový Bydžov pestrý program určený pro všechny děti školního věku.

Již první den prázdnin přilákal do prostor MěDPM velkou řadu zájemců — adeptů šachového sportu. Šachový kroužek MěDPM zde uspořádal velmi pěkný šachový turnaj jednotlivců. K celkové úrovni soutěže přispěla i účast žáků z pozvaného šachového oddílu z Ostroměře. Členové našeho šachového kroužku tak touto velmi zdařilou akcí přispěli k propagaci této krásné hry mezi dětmi i k obohacení činnosti ve městě.

V dalších dnech se pak v dopoledních a odpoledních představeních uskutečnilo promítání krátkých a celovečerních filmů pro školní družiny i širokou veřejnost. V dopoledních hodinách, při akcích pro školní družiny, byla z pochopitelných důvodů účast pouze průměrná, zato při odpoledních akcích byla návštěva dětí vždy tak velká, že překračovala prostorové možnosti MěDPM. Zájem dětí byl skutečně velký — významnou roli hrála ta skutečnost, že programy byly připravovány velmi pečlivě a samotnému výběru filmů byla věnována velká pozornost. V průběhu několika dnů se tak v prostorách MěDPM vystřídalo téměř 500 dětí. O velkém zájmu o tyto akce svědčila i účast dětí z okolních obcí.

Můžeme být proto spokojeni s tím, že se nám podařilo vytvořit pro děti z Nového Bydžova i okolí možnost příjemného prožití jarních prázdnin a přispět k rozvoji kulturní činnosti ve městě. Příznivý ohlas na tuto akci zároveň potvrdil to, že o zajímavé a přitažlivé programy a akce bude vždy mezi dětmi velký zájem a že je proto třeba výběru i vlastní přípravě akcí pro děti věnovat vždy zvýšenou pozornost.

MěDPM Nový Bydžov

Staré památné

Příležitost k výsadbě památných stromů dal i r. 1968, padesáté výročí samostatnosti naší republiky. Vysadily je obce Blešno, Černilov, Hořiněves, Chudeřice, Jeníkovice, Kosice, Libčany, Nový Bydžov, Převýšov a Stará Voda. V Blešně uložili ke kořenům stromu láhev s příslušným pamětním zápisem.

Není tajemstvím, že v předmnichovské republice byly vysazovány v některých našich obcích lípy, které nesly jména někdejších politiků (Štefánik, Švehla). V paměti starousedlíků jsou známy tyto stromy z Křičova, Rozběřic, Stěžer, Šaplavy. Dobře si poradili v Šaplavě. Někdejší Švehlovu lípu označují dnes jako Lípu míru.

Do kategorie památných stromů zařazujeme ty stromy, které mají bezprostřední vztah k odboji v době protektorátu. Ve zdechovickém polesí, v katastru obce Barchov je známá jedle, v jejíž mohutné koruně byly po atentátu na Heydricha ukryty dvě lovecké pušky, které dobře posloužily v Květnové revoluci. V Osicích, pod vsí v polích roste topol, který sloužil jako pozorovatelna partyzánům. V téže obci, na mírném svahu k silnici, v hustém hlohovém porostu se ukrývali v r. 1944 ruští zajatci, partyzáni.

Když se ke stromu váže jméno slavného syna našeho národa, potom je tento strom našemu srdci bližší, i když jeho označení je mnohdy bez historického podkladu. Byla zmínka o Hořiněveských lípách. Bývají někdy označovány jako Husitské lípy. Jejich skutečné stáří tomu však nenasvědčuje. Podobně lípa v Sendražicích je neprávem označována jako Husitská lípa. To není však na závadu, aby i ten to strom byl označován jako památný. Staří pamětníci v obci vypravují, že pod korunou tohoto stromu nejednou hostovali ve svých maringotkách členové Kopeckého loutkového divadla. Ve stínu jeho koruny umřel jeden člen společnosti a je pochován na tamním hřbitově. Pod korunou stromu byly od nepaměti pořádány národní a státní oslavy. Pamatuje v r. 1918 pálení rakouských orlů, oslavy státní samostatnosti a jiných významných výročí. Stejně se rozchází s historií někdejší Národní lípa v Libníkovicích, která byla často jmenována jako Lípa Husova. Údajně proto, že pod ní kázal M. Jan Hus. Pověst o pobytu Husově v Libníkovicích je nereálná, protože Hus v našem kraji nikdy nebyl. To však nikterak nebrání tomu, aby strom byl označován jako památný. Byla to vpravdě Národní lípa, která od nepaměti byla svědkem národních slavností. V její koruně byla zřízena prostorná podlaha s lavicemi, na kterých hrávala až třicetičlenná kapela. Kolem lípy se tančívalo. Strom dožil 4. července 1929. Byl vyvrácen větrnou smrští. Stáří stromu se odhadovalo na 500 let. Po pádu stromu byl uspořádán pěší obecního zastupitelstva průvod k padlému stromu, zahájený školní mládeží, místními spolky a veškerým obyvatelstvem obce. Účastníci si odnášeli domů na památku z tohoto stromu snítky. Husovou lípou jmenují i staletou lípu na hřbitově na Kopci sv. Jana u Nového Hradce Králové. Dostala patrně jméno odtud, že roste v blízkosti kostela postaveného r. 1530 ke cti M. Jana Husa. Výsadby stromů na paměť M. Jana Husa v době rakousko-uherské monarchie se někdy neobešly bez těžkostí. To poznali Novobydžovští, kteří se pokusili r. 1915 v roce výročí Husovy smrti uskutečnit veřejnou vzpomínku. Bylo jim v tom však tamním hejtmanem zabráněno. Proto se omezili tiše a pokradmu na vysazení tří Husových pamětních lip v parku u městského hřbitova. Stromy zmohutněly, ale z neznámých příčin asi před dvaceti roky uschly. Jednou z nejstarších a nejmohutnějších lip na Královéhradecku je lípa v Polánkách nad Dědinou. Říkají jí Žižkova, někdy také Komenského. Prý pod ní na svých cestách odpočívali. Je to příliš odvážné tvrzení. Stáří její možno odhadnout na více než 400 let. Pravdou je, že podle výpisu spisovatele Jahody z opočenského archivu z r. 1740 byli pod lípou biti robotníci. Není to jediný strom na Královéhradecku, který byl svědkem výkonu nelidských trestů. Potupné trestání nevolníků se dělo i pod korunou lípy na bývalém zámeckém nádvoří ve Stěžerách. Stál u ní stůl se dvěma lavicemi, u kterých byli poddaní souzeni a trestáni. Byla přes 300 roků stará. Dožila 4. července 1929, kdy byla rozlomena větrnou smrští. V r. 1924, kdy uplynulo 500 let

Prastarý jilm Morana v lese Luhy u Chlumce nad Cidlinou byl zničen požárem v roce 1962

Foto Z. Mádl

stromy našeho domova

Dr. Dobroslav Žoták

od smrti Jana Žižky, vysadili školáci v Bělči nad Orlicí uprostřed obce dub, který bude připomínat velkého vojevůdce příštím pokolením.

K památným stromům se druží i ty, které mají vztah ke jménům spisovatelů nebo jiných představitelů naší kultury. V Třebechovicích pod Orebem byl v první polovině minulého století proslaven Pitrův kaštan. Bonaventura Josef Pitr (1708 — 1764), rodák z Třebechovic pod Orebem, opat benediktinského kláštera v Rajhradě u Brna, jeden ze zakladatelů kritického českého dějepisu, jako středoškolský žák zasadil v zahradě svého rodného domku (čp. 260) r. 1720 kaštan. Pod korunou tohoto stromu se scházívali v dvacátých letech minulého století vlastenečtí rodáci třebechovičtí k slavnostem vlídnosti a lásky. Tento kaštan byl v té době jedním z největších v Čechách a tehdejší tisk často psával o něm a o kulturních sedánkách pod jeho mohutnou korunou. Strom byl zlomen vichřicí r. 1890 a zbylý kmen vykopal tehdejší majitel zahrady r. 1893. V Mlékosrbech u hřbitovních vrat stojí lípa, jejíž stáří možno odhadnout na víc než 200 roků. Je to Lípa Boženy Němcové. Paní Drábková z Mlékosrb, narozená r. 1855, mně vyprávěla v r. 1948 jako velmi čilá stařenka, že sama vídala pod lipou sedávat paní Boženu Němcovou. Bylo to v r. 1861, kdy spisovatelka bydlila krátkou dobu na mlékosrbské faře a léčila se v mlékosrbských lázních. Obec Štít má svou Sovovu lípu, jako památku, kdy pod ní sedával v letech 1921 a 1922 nemocný básník, host polesného Knyeho. Svědectvím toho je i kamenný památníček pod lipou s verší „Pod lipou opadanou nesedává již nikdo ve stínu smutku a naděje". Dva staré kaštany v Lišicích u vrat rodného domku národního umělce Vincence Beneše připomínají jeho mladá léta, která trávil ve svém domově. Asi před padesáti roky byly vysazeny dvě lípy, z nichž jedna později uschla, nad pramen někdejších Svatojanských lázní v Chlumci nad Cidlinou. Připomínají též místo, kde často sedával V. K. Klicpera, který byl jeho půvabem inspirován k napsání nostalgické básně Má studánka.

Navždy budou uchovány v paměti stromy, které zvěčnili naši významní malíři. V Hradci Králové na Pražském Předměstí — Farářství stojí dosud topoly černé. Tyto stromy spolu s nedalekou zvoničkou, kamenným křížem a někdejší řadou nízkých vrb opodál namaloval v r. 1942 jako akvarel akademický malíř Jindřich Vlček. Mohutné jilmy, které byly nedílnou součástí památného lužního lesa U velkého jezera v Třebši a které byly později vyvráceny smrští, zvěčnil na dvou obrazech akademický malíř Václav Radimský. Obrazy tehdy věnoval městu Hradci Králové. Novobydžovský akademický malíř a ilustrátor Stanislav Hudeček v cyklu uměleckých litografií s lokálními náměty namaloval dnes hodně prořídlé kaštany, tvořící půvabné stromořadí v Hlušicích.

IV.

Je celkem přirozené, že člověk odedávna rozhojňoval stromovou zeleň. Obliba vysazování stromů zasáhla do života našeho lidu nejrůznějšími způsoby. Někdy byla provázena nevšedními zvyky. Podle pověsti dochované ústním podáním v osadě Štěnkov na Třebechovicku každý, kdo se chtěl oženit a měl dostat k tomu svolení, musel zasadit lípu. Dodnes vyrůstá v intravilánu obce několik staletých lip. Pro úplnost poznamenávám, že původně samostatná obec Štěnkov měla ve svém znaku tři stromy, vodu a dvě hvězdy.

Od počátku existence lidského rodu člověk viděl v stromě dobrého služebníka, který mu skýtal užitek od kolébky až do hrobu. Kultovní a estetická funkce stromu ve vědomí člověka přibyla až později. Jistý kultovně ochranný význam měly stromy v dobách, kdy v čase nebezpečí, zejména za válek jejich dutiny nebo kořeny sloužily k úkrytu cenných věcí nebo dokonce se k nim zakopávaly poklady. V obci Praskačka stál před domem čp. 18 do r. 1935 osmisetletý vaz. Dutina jeho kmene dobře posloužila obyvatelům obce za války v r. 1866 k úkrytu mnoha pytlů potravin. Mám v živé paměti, když za první světové války byly v Chlumci nad Cidlinou nalezeny pasáčky hus zlaté mince zakopané pod staletou hruškou poblíž Mrštnické cesty.

Památné jsou i stromy, které plnily a dosud plní funkci orientačních bodů v krajině. Uplatňovaly se dříve velmi dobře ve vojnách, ale sloužily dobře i někdejším pocestným. Hořiněveské lípy, uváděné na mapách, rozhodly o správném taktickém směru pohybu pruských vojsk na rakouské pozice. V lese Ohrada v katastru obce Kobylice je odedávna orientačním bodem Vodičkův dub. Na dvoře samoty Přestavlky v katastru obce Kosice představuje orientační bod dvouetážový dub. Podobně na polním honu JZD Cidlina v katastru obce Bydžovská Lhotka slouží jako orientační bod vysoký dub.

Při pohledu na staré mapy vidíme často na nich rozsáhlé plochy někdejších lesů. Zůstaly po nich zachovány do našich dnů mnohde jen jednotlivé stromy, které při zakládání rolí nebo jiných majetků v katastru obce sloužily jako hraniční stromy. Někde měly přívlastek „maršální", pro svůj vznešený vzrůst a vzhled. Horní a Dolní Nedělitě měly jako hraniční strom lípu mezi čp. 9 a 10. Lípa byla vykácena r. 1948. Dosud stojí památný hraniční dub na Slezském Předměstí, na dvoře čp. 34. Je téměř dvě stě roků svědkem rozdělení někdejšího kocínovského dvora. Dub byl zasazen r. 1796 a má původ v lese Dehetník. Památná pět set let stará Trčkovská lípa s polozasutou studní v Nepasicích je zbytkem někdejšího trčkovského dvora, který byl rozdělen na dvě usedlosti čp. 17 a čp. 18. Lípa se dnes představuje již jen v podobě torza. V katastru obce Skochovice stojí dosud několik stromů, které byly vysazeny na rozhraní dvou bývalých velkých selských usedlostí.

K památným stromům možno přičíst i ty stromy, které jsou pamětníky někdejších starých porostů. Správa Lesního závodu v Chlumci nad Cidlinou má ve svém hospodářském plánu evidovaný dub v lese Klamoška, v katastru obce Klamoš. Sloužíval jako trigonometrický bod. Dnes již dožívá. V jeho koruně, která je velmi rozložitá, byla před lety vestavěna prostorná, dřevěná podlaha opatřená zábradlím, na kterou se vystupovalo po žebříku. Tato podlaha sloužila jako rozhledna a skýtala v době, kdy okolní kmenina nebyla ještě přerostlá, teatrální výhled na krajinu od Krkonoš až po Železné hory. Dub roste na kopci zvaném Tatrum (zkomolenina slova theatrum). Toto místo bylo oblíbeno chlumeckým zámeckým panstvem, které na Tatrum často zajíždělo a pořádalo tam i koncerty a zábavy, při nichž na podlaze v koruně stromu hrála hudba nebo se tam i tančilo. Tyto výstřední zábavy nebyly bez nebezpečí. Staří pamětníci v obci vyprávějí z doslechu svých předků, že při jedné zábavě jakási hraběnka se při tanci zřítila dolů a zabila se. V kmeni dubu je na památku vyryt kříž. Obrem mezi duby byl na Chlumecku strom, zůstatek dávného lesního porostu, který stál při lesní cestě od hájovny směrem k Mračňovce. Koruna byla seříznuta a nad kmenem byla sroubena ozdobná besídka, do které se vystupovalo po širokých schodech opatřených zábradlím. Na lavičce kolem mohutného kmene se mohlo pohodlně posadit dvacet lidí. Dub vyhořel 1. července 1948. Požár založil „milovník" přírody Chlumecka, který přijel obdivovat její krásu až z Prahy. V polesí Bělečko u lesní cesty mezi Bělčí nad Orlicí a Běleckem je pozoruhodný dub. Mohutný kmen ve výši 3 m byl seříznut a zakryt osmibokou stříškou. Dutina kmene je asi do výše 30 cm nad zemí vyzděna do kruhu cihlami.

Obdobou lesních průseků jsou stromořadí ve volné krajině. Ubírají se často v celých zástupech kolem silnic a cest. Představují milé přerušení řádní krajiny. Plní především nezastupitelnou biologickou a mikroklimatickou funkci. Na hrázích rybníků kořeny těchto stromů pronikají stěnami hrází a zpevňují je. Stromořadí byla zakládána i uvnitř obcí.

Naše krajské město v době, kdy je obklopovala pevnost, mělo podstatně větší počet stromořadí, než má dnes.

Dokončení příště

PROMĚNY KOPEČKU

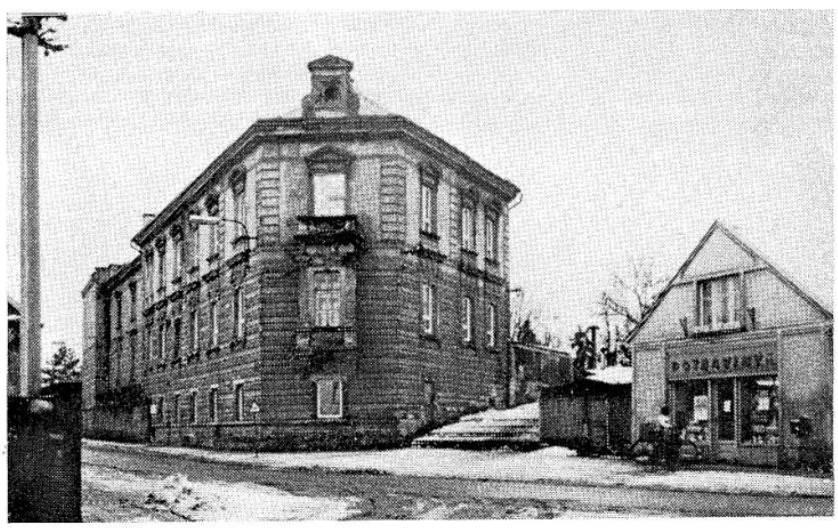

Starý hostinec Na kopečku v polovině 80. let 19. století - pohled od jihovýchodu

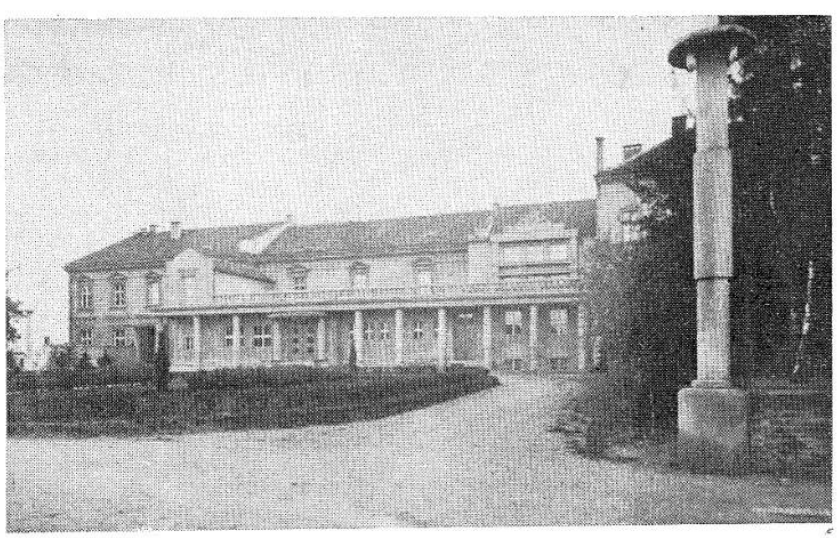
Na vyvýšeném místě v jihovýchodní předsunuté části městského opevnění kdysi stával panský dům, sídlo zástupce městské vrchnosti. Z původního označení Na hradčanech i ze zmínky o „hradě" v kupní smlouvě z roku 1516 někteří autoři mylně vyvozovali, že zde býval větší hrad. Ve skutečnosti však šlo jen o neveliké stavení s klenutými místnostmi a sklepy, postavené někdy po roce 1325 za Vartemberků jako sídlo jejich purkrabího. Z dochovaného stručného popisu v urbariálním rejstříku z roku 1569 se dovídáme, že stavba už zůstávala v polorozbořeném stavu a neobydlena. Proti existenci většího hradního sídla svědčí nejen malá rozloha původního vyvýšeného místa, ale nepřímo i mlčení soudobých městských pramenů. V podrobných zápisech Knihy svědomí z let 1311 až 1470 není o „hradě" jediná zmínka.

Na rytinách celkových pohledů na město z 18. století je místo nezastavěno. Nejstarší fotografie z poloviny osmdesátých let 19. století zachycují vzácné záběry od jihovýchodu a od severu na původní hostinec Na kopečku, obklopený západním a severním směrem rozlehlou zahradou. Zejména snímek od jihovýchodu názorně ukazuje vyvýšení místa nad okolním terénem.

V roce 1886 byl starý hostinec zbořen, návrší částečně rozvezeno a podle plánů novobydžovského architekta Aloise Turka postaven nový hostinec. Na tehdejší dobu to byla výstavná budova s velkým tanečním sálem a odstraňovatelným jevištěm. Zde se konaly i slavné merendní věnečky a hrála četná divadelní představení. Přes další větší stavební úpravy počátkem našeho století dočkala se budova zásadní změny až při rozsáhlé přestavbě v letech 1923 až 1924. Hostinec Na kopečku byl podle plánů architekta Oldřicha Lisky z Hradce Králové přestavěn na divadelní budovu. Z té doby také pochází výzdoba průčelí - sousoší opery, dramatu a komedie od králové-

Soudobý pohled od jihovýchodu

Jiráskovo divadlo ve 2. polovině 20. let našeho století

hradeckého sochaře Škody. Nově přestavěné divadlo pojmenované z podnětu divadelní jednoty Jirásek na Městské divadlo Jiráskovo bylo slavnostně otevřeno dne 12. října 1924. Poslední velké stavební úpravy v Jiráskově divadle byly prováděny v letech 1960 až 1961. Zatímco interiér divadla v průběhu minulých let získal dalšími úpravami, vymalováním a novými se-

Detail Jiráskova pomníku od Karla Samohrda

Severní průčelí Jiráskova divadla po úpravách v letech 1960 až 1961 - v popředí Jiráskův pomník

dadly zcela novou tvář, vnější vzhled stavby naléhavě volá po generální opravě.

Na severním prostranství před divadlem je od roku 1933 pískovcový pomník Aloise Jiráska, dílo hořického sochaře Karla Samohrda. Na vyšším hranolovém podstavci stojí postava spisovatele, v pravé ruce při boku drží klobouk, v levé ruce hůl. Do základů pomníku byla uložena skříňka s prstí ze zahrádky Jiráskova rodného domu v Hronově.

V severozápadní části v bývalém hostinci U čtyř lip byla v roce 1897 založena sociálně demokratická strana, v jejímž čele stál soudruh Antonín Kohoutek. Upravená budova bývalého hostince U čtyř lip sloužila v letech 1949 až 1960 městské knihovně. Nyní je v budově autoškola Svazarmu.

Jaroslav Prokop

Západní část prostranství před divadlem - Jiráskův pomník a budova autoškoly Svazarmu, v pozadí věž kostela sv. Vavřince

KAKTUSY A KAKTUSÁŘI

Zhruba před půltisíciletím se podnikavý mořeplavec Kryštof Kolumbus vydá směrem na západ. Po dlouhé a strastiplné plavbě přistane kdesi v oblasti dnešního Karibského moře a zde nachází do té doby vůbec neznámé zástupce fauny a flóry. Z rostlinstva ho patrně nejvíc zaujaly rostliny podivuhodných tvarů a velikostí, vesměs porostlé trny.

A nyní mi dovolte, abych se představil. Jsem kaktus a mám bohatě rozvětvené a vzácné příbuzenstvo. Od několikamilimetrových blosfeldií až po mnohatunové válcovité obry echinocactusů a ferocactusů. Pomalu rosteme celí schovaní v zemi a ukážeme se až v období nepatrných dešťů, kdy se naše seschlá tělíčka napijí životodárnou vodou. Hrdě zvedáme hlavu svých cephalií do třicetimetrové výše a pamatujeme slavný rozkvět indiánských kmenů Aztéků a Inků.

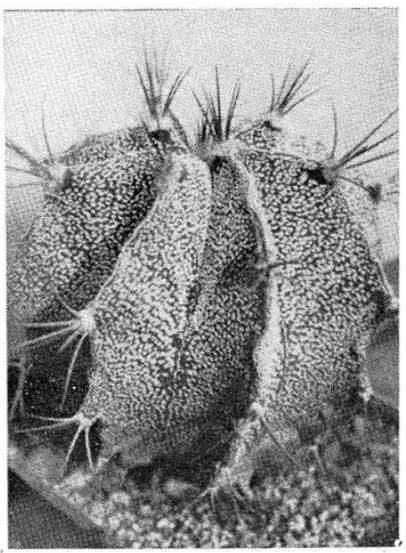
Naše pravlast je celý americký kontinent. Rosteme od jihu nehostinné Patagonie až po daleký sever USA. Najdete nás na břehu moře, ale i u samé hranice věčného sněhu v Andách a Kordillerách, v pověstném brazilském pekle Mato Grossa, na pampách Argentiny, ve vyprahlých pouštích Mexika i v nepřípustných kaňonech království překrásných stříbrošedých Cephalocereusů senilis.

S mocenskými zájmy tehdejších dobyvačných Španělů se stěhují se zlatem a poklady hrdých indiánských kmenů i tyto zajímavé rostliny do zahrad panovníků a církve. V pozdější době zájem o kaktusy roste a jsou dováženy po statisících do Evropy, aby zde po neodborném pěstování nalezly svoji záhubu.

Počátkem 2. pol. 19. století podniká český botanik Benedikt Roezl svou první cestu za moře, aby zde studoval a posléze odtud dovezl další a další kaktusy. Na počátku třicátých let našeho století ho kromě jiných následuje další Čech Alberto Vojtěch Frič, který studuje život domorodých Indiánů, ale i kaktusů. Své cesty několikráte opakuje a jeho zájem o kaktusy neustále vzrůstá.

Ve své době byl uznávaným odborníkem a svou prací se podstatně zasloužil o rozvoj nejen českého, ale i světového kaktusářství. Samozřejmě, že daleko více cestovatelů a botaniků navštívilo daleké kraje ve jménu vědy a poznání. Ve stopách těchto vědců mnohdy kráčí sběrač obchodník, který bezohledně drancuje toto jen těžko obnovitelné bohatství přírody, hnán zákony obchodu a třeba jen jepičí módou určitých rodů a druhů kaktusů.

Přeskočme zas nějaké to desetiletí. Na počátku šedesátých let zde na Novobydžovsku začíná řada nadšenců pěstovat kaktusy, každý sám a pro sebe - a dodejme, že i bez valných zkušeností. Kdekdo v této oblasti pokusničí a mnohý jenom ničí... Zde dozrává myšlenka soustředit všechny tyto pěstitele do jednoho kolektivu.

Astrophytum ornatum - mladá rostlina

A nyní mi dovolte druhé představení – jsme organizovaní kaktusáři. Po ustavující schůzi dne 6. prosince 1963 malá skupina nadšenců zakládá Kroužek kaktusářů při tehdejší Osvětové besedě. Do čela se staví v té době velký kaktusář Vojtěch Šír a jednatelem je zvolen dobrý organizátor Zdeněk Smutný. Vyměňujeme si zkušenosti, semena i rostliny a naše znalosti stoupají, což se příznivě projevuje v našich sklenících. Úměrně s rozvojem organizace stoupá členská základna, až je nás skoro devadesát, ale zanícených kaktusářů jenom málo. Naše řady z nejrůznějších příčin začaly řídnout a početní stav se později ustaluje mezi 30—40 členy.

V roce 1968 se ustavuje Svaz českých kaktusářů se sídlem v Brně, do kterého se začleňuje i naše organizace. Hodně si slibujeme, ale skutečnost byla zcela jiná. V roce 1977 přijímá naše organizace jméno nestora českého kaktusářství Alberto Vojtěcha Friče, zároveň je po něm pojmenována i jedna ulice našeho města. Tímto vzdáváme svůj hold význačnému člověku a kaktusáři našeho století. Dnem 1. ledna 1978 vstupujeme jako specializovaná organizace do ČOZS.

Naše organizace nežije jenom pro potřebu našich členů, ale pracujeme i v dalších organizacích NF, v lidosprávě máme 5 poslanců na MNV, MěstNV a KNV. V akci „Z" jsme se zaměřili na výstavbu sokolovny a další akce. V kulturně výchovné práci jsou vyvrcholením výstavy kaktusů. A věřte, máme se čím pochlubit. Podnikáme cesty za poznáním do botanických zahrad, na výstavy, ale i za hranice našeho státu. V NDR mnohokráte navštěvujeme známou pěstírnu kaktusů v LPG Jänkendorf a jejich výpěstky zdobí nejednu naši sbírku. V naší organizaci přednáší celá řada význačných kaktusářských odborníků, ale i my sami přednášíme doma i v jiných organizacích.

Možná, že si někdo ze čtenářů položí otázku: Proč to dělají? Naše záliba vyplňuje volný čas, dává zapomenout na denní starosti, nutí nás přemýšlet a studovat, vážit si dobrých přátel a navzájem si pomáhat. Mezi cenné dary, které takto získáváme, patří aktivní odpočinek a renovace duševních a fyzických sil pro následnou práci pro naši společnost.

Uplynulá léta v organizaci přinesla nejen velmi dobré pracovní výsledky, ale i mnohé krásné chvíle strávené spolu s přáteli u našich kaktusů. Je jenom menší počet těch, kteří vydrželi do těchto dnů, a to jenom proto, že dokáží vychutnat ten okamžik, kdy u útlého semínka raší nový život, na který čeká tolik úskalí tvrdých zákonů přírody, jimž je nutno čelit. A to jenom proto, abychom se mohli po dlouhých letech pěstování pochlubit již zdatným a možná v přírodě vzácným exemplářem.

Život je takový, jaký si ho uděláme. A my toho musíme udělat v našem oboru hodně, aby celé rody a druhy kaktusů přežily rok 2 000. Část střípků z přepestré mozaiky naší společné práce končíme výzvou pro čtenáře: přijďte a rozmnožte řady zanícených kaktusářů!

JINDŘICH KOBR
Klub kaktusářů A. V. Friče

Pravý kaktusář má jen jedno oko nebo stolek; to je jeho zahrada. Ale právě proto, že má tak málo místa, může strkat nos rovnou mezi ostny a bradavky svých ježatých přátel, vážně sedících na miniaturním hrnečku. Na jednom čtverečním metru je možno pěstovati kaktusářskou zahradu ráje.

Karel Čapek

Naši matriky

NAROZENÍ

od 28. 1. 1981 do 23. 4. 1981

2. 2. **Martin Rygl,**
N. Bydžov, č. Lužec n. C. 223
3. 2. **Eva Pavlíčková,**
N. Bydžov, č. Starý Bydžov 65
5. 2. **Michaela Archalousová,**
N. Bydžov, Fučíkova 890
6. 2. **Vladimír Matura,**
N. Bydžov, 28. října 1675
6. 2. **David Janouch,**
N. Bydžov, č. Lužec n. C. 10
7. 2. **Václav Janata,**
N. Bydžov, č. Lužec n. C. 216
8. 2. **Lucie Veselá,**
N. Bydžov, Žižkova 673
12. 2. **Ondřej Vávra,**
N. Bydžov, Vrchlického 1582
14. 2. **Zdeněk Molnár,**
N. Bydžov, Žižkova 673
23. 2. **Miroslav Pleskot,**
N. Bydžov, č. Chudonice,
Fügnerova 28
23. 2. **Rudolf Matoušek,**
N. Bydžov, Smetanova 1629
25. 2. **Karel Zajíc,**
N. Bydžov, Fučíkova 890
25. 2. **Jan Kadava,**
N. Bydžov, U plovárny 1380
2. 3. **Denisa Bendigová,**
N. Bydžov, Smetanova 1335
8. 3. **Lenka Pospíšilová,**
N. Bydžov, č. Zachrašťany 97
10. 3. **Lenka Benešová,**
N. Bydžov, č. Záběďov 74
15. 3. **Veronika Zámečníková,**
N. Bydžov, č. Nová Skřeněř 46
17. 3. **Veronika Mocková,**
N. Bydžov, U památníku 1205
17. 3. **Lucie Fialová,**
N. Bydžov, č. Záběďov 57
25. 3. **Eva Pourová,**
N. Bydžov, Tyršova 159
28. 3. **Zdeněk Lakatoš,**
N. Bydžov, Osecká 727
30. 3. **Tomáš Vorel,**
N. Bydžov, Rudé armády 1556
31. 3. **Lucie Mikasová,**
N. Bydžov, č. Lužec n. C. 44
15. 4. **Lucie Fišerová,**
N. Bydžov, č. Nová Skřeněř 30
16. 4. **Miroslav Volný,**
N. Bydžov, Merendní 1863
17. 4. **Milan Žaloudek,**
N. Bydžov, Nová 1951
23. 4. **Pavlína Lednová,**
N. Bydžov, Chudonice 39

SŇATKY

od 14. 2. 1981 do 25. 4. 1981

14. 2. **Jaromír Picek,**
N. Bydžov - Záběďov 74
Venuše Francová,
Rynholec 203
7. 3. **Miroslav Vondráček,**
N. Bydžov, Merendní 1900
Dana Myslivcová,
Vinary - Smidarská Lhota 3
14. 3. **František Sládek,**
N. Bydžov, Deylova 1859
Milena Eretová,
N. Bydžov, Deylova 1859
14. 3. **Jiří Černý,**
N. Bydžov, č. Sloupno 117
Jaroslava Bisová,
N. Bydžov, Dukelská 1409
14. 3. **Jaroslav Formánek,**
N. Bydžov, P. Bezruče 550
Eva Nováčková,
Chomutice 144
21. 3. **Jiří Smadiš,**
N. Bydžov, Chudonice 99
Miroslava Wagnerová,
Lomnice nad Pop. - Letná 694
4. 4. **Vojtěch Forejt,**
Praha 3 - Žižkov 1643/37
Eva Havlíčková,
N. Bydžov, č. Zachrašťany 3
4. 4. **Jaroslav Polák,**
Hradec Králové 633
Dagmar Štěpánková,
N. Bydžov, ČSA 6
4. 4. **Miroslav Mašinda,**
Smidary 327
Romana Chlíbková,
N. Bydžov, č. Nová Skřeněř 43
11. 4. **Jiří Cón,**
Sloveč 18
Stanislava Šebková,
N. Bydžov, č. Lužec n. C. 62
11. 4. **Bohumil Hladík,**
N. Bydžov, č. Zachrašťany 51
Věra Hájková,
Hlušice 58
11. 4. **Jaroslav Šimeček,**
Opatovice n. L. 267
Věra Doležalová,
N. Bydžov, P. Bezruče 547
11. 4. **Stanislav Školník,**
Lovčice 145
Jaroslava Kačerová,
N. Bydžov, Tyršova 104
25. 4. **Leoš Nezbeda,**
N. Bydžov, Otmarka 321
Ivana Hladíková,
N. Bydžov, č. Vysočany 50

ÚMRTÍ

od 2. 2. 1981 do 28. 4. 1981

Anastazie Suchánková	62 let
Jarmila Dvorská	68 let
Vlastimila Pušová	61 let
Marie Rychterová	70 let
Kateřina Zmítková	88 let
Bohuslav Pour	72 let
Vavřinec Rob	82 let
Josef Pospíšil	95 let
Františka Popelková	81 let
Marie Gabrielová	85 let
Marie Nezbedová	70 let
Františka Prchlíková	81 let
Karel Brett	78 let
Božena Müllerová	93 let
Emilie Maštálková	69 let
Jan Píša	58 let
Marie Kvačková	82 let
Kateřina Šoufková	82 let
Božena Kunstová	77 let
Oldřich Orct	65 let
Jan Kuzdas	82 let
Josef Panocha	83 let
Růžena Pourová	66 let
Marie Begerová	80 let
Josef Jiravský	80 let
Růžena Čiperová	71 let
Viliam Játi	61 let
Františka Horáková	88 let
Karel Birjuk	82 let
Hedvika Benoniová	79 let
Pavlina Brejchová	82 let
Anna Kabelková	81 let
Josef Valášek	54 let
Marie Zimová	86 let

Společnost přátel žehu v Novém Bydžově

Po pětadvaceti letech byla v našem městě v říjnu 1979 znovu ustavena Společnost přátel žehu. Práci organizace řídí sedmičlenný výbor v čele s předsedkyní s. Marií Šetkovou.

Společnost přátel žehu je dobrovolnou společenskou organizací, která působí na území České socialistické republiky. Pod vedením KSČ v těsné součinnosti s organizacemi Národní fronty a s národními výbory všech stupňů se podílí na ateistické a kulturní výchově svých členů a ostatních občanů ČSSR v duchu marxisticko-leninského názoru. SPŽ usiluje o rozvoj kremačního hnutí a rozšiřování pohřbů žehem v duchu nových socialistických tradic občanského rozloučení. Národním výborům navrhuje účelová zařízení a projektovou pomoc při výstavbě krematorií a rozlučkových smutečních síní. I v Novém Bydžově má národní výbor veškerou dokumentaci na postavení smuteční síně, rozptylové loučky a vsypu. Rozhodující je, že výstavba smuteční síně v akci Z nákladem 2 mil. Kčs byla nyní zařazena do volebního programu Národní fronty na léta 1981 až 1985. Uskutečněním tohoto významného úkolu ekonomicko sociální oblasti volebního programu si MěstNV získá trvalé zásluhy i pro budoucí pokolení. Vždyť už nyní jsou v Novém Bydžově tři čtvrtiny pohřbů kremační, ale pozůstalí se zatím musí se zemřelými loučit až v Kuklenách.

SPŽ má zájem o rozšíření svých členských řad. Členem se může stát každý občan ČSR starší 18 let, který souhlasí se stanovami a s programem SPŽ a chce se podílet na jejich realizaci. Členství je dobrovolné a o přijetí rozhoduje místní odbor SPŽ na základě písemné přihlášky. Roční členský příspěvek je 6 Kčs a poplatek za legitimaci činí 1 Kčs.

Svoji dosavadní činnost organizace hodnotila na výroční schůzi v únoru. V rámci schůze byly také promítnuty zajímavé diapozitivy o rozptylu a vsypu a hovořilo se o plánech další činnosti. Chceme pořádat besedy a zvát i občany z integrovaných obcí. Rádi bychom také při schůzích jiných organizací přispěli krátkou informací o poslání a práci SPŽ v našem městě. Počítáme rovněž, že naše organizace naváže přátelství se SPŽ v Hořicích. Pro naše členy a příznivce plánujeme zajímavé výlety.

Závěrem bych chtěla poděkovat představitelům stranických a státních orgánů města za plnou podporu naší činnosti a pozvat další občany do našich řad. Přijďte mezi nás, budete vítáni.

Za SPŽ F. Misarová, jednatelka

Ze zápisníku VB

● O tom, že oheň je dobrý přítel, ale zlý pán, se přesvědčili T. F. a J. F., kteří za pomoci otevřeného ohně v garáži odstraňovali starý nátěr z osobního auta. Vinou nedbalosti a nepozornosti došlo k požáru vozidla, který se rozšířil i na vnitřní prostor a zařízení garáže. Včasným zásahem požárního sboru bylo zabráněno rozšíření požáru. Škoda na vozidle se přesto odhaduje na 8.000 Kčs a na garáži asi 3.000 Kčs. Snad tento varovný případ bude dostačujícím ponaučením i pro jiné amatérské opraváře.

● Na základě poznatků členů PS-VB ze Skřivan bylo zjištěno, že T. V. odcizil svému spoluzaměstnanci F. J. magnetofon, který se snažil obratem zpeněžit, aby získal další finanční zdroj na nákup alkoholických nápojů. T. V. vnikl do neuzamčeného bytu, kde spal uvedený spoluzaměstnanec. Dále bylo zjištěno, že nebezpečný poberta navštěvoval různé restaurace v Novém Bydžově a zde požadoval občerstvení přesto, že věděl, že nemá peníze a útraty nebude moci vyrovnat. Za svoji trestnou činnost se T. V. bude zodpovídat u okresního soudu.

● V první řadě rodiče by měli vědět, jakým způsobem se baví a jak využívají volný čas jejich děti. Pak by nemuselo dojít k následujícímu případu. Několik žáku ZDŠ Nový Bydžov — Klicperova ulice neoprávněně vniklo do objektu okresního archívu na zámku v Barchově a zde si prohlíželi archívní materiál. Nezákonným jednáním nezletilých žáků se budou zabývat výchovní pracovníci, kteří jim budou muset znovu vysvětlit, co mohou, ale také co nesmí dělat ve volném čase.

● Včasným a rychlým zásahem příslušníků VB zdejšího obvodního oddělení VB byl dopaden a usvědčen pachatel Š. M., který se vloupal do prodejny Potraviny — samoobsluha v Zahradní ulici v Novém Bydžově. Ze samoobsluhy odcizil různé alkoholické nápoje a tabákové výrobky, když se předtím „posilnil" značnou dávkou alkoholu. Trestaný recidivista se tak už po jedenácté objeví před okresním soudem.

● Pirát silnic se dne 5. března objevil v novobydžovských ulicích. Pod vlivem alkoholu si je spletl se závodní dráhou. Když proti T. J. zakročovala hlídka VB, začal ji slovně urážet. Bylo zjištěno, že kromě havárie, kterou svým vozidlem zavinil, ohrožoval životy i zdraví dalších spoluobčanů. Piráta silnic čeká spravedlivý trest.

● Krádeže jízdního kola se dopustil Č. P., nad kterým je vykonáván ochranný dohled. Dne 18. března vnikl do sklepního prostoru ve Fučíkově ulici v Novém Bydžově, a to v době, kdy nájemníci byli v práci a obytný dům ponechali nedostatečně zajištěn. Odcizené jízdní kolo bylo u pachatele zajištěno a předáno zpět majiteli.

Ms

Vítězný linoryt Ivany Bártové, žákyně VI. B ZDŠ Klicperova ulice a LŠU v Novém Bydžově, ze soutěže Sovětský svaz očima dětí, pořádané Okresním domem pionýrů v Hradci Králové

zajímavosti

● **JARMARKY A TÝDENNÍ TRHY. Původně se ve městě konaly jen týdenní trhy. Právo prvního výročního trhu Novému Bydžovu udělil až v roce 1473 král Vladislav II. V průběhu dalších století se počet výročních trhů zvětšil na pět. Zejména koncem 18. a počátkem 19. století bývalo v našem městě o jarmarcích velmi živo. Vždy na osm dní se sem sjížděli prodavači se zbožím z okolních i vzdálenějších měst. Počet stánků tehdy dosahoval neuvěřitelného čísla — 480! V průběhu 19. století trhy na své prosluloti postupně ztrácely, ale i tak nás snímky z konce 19. a počátku našeho století přesvědčují o neobvyklém obchodním ruchu na novobydžovském náměstí. Týdenní trhy se konaly každou středu, trhy na máslo, vejce, drůbež, zeleninu apod. vždy v pátek a v neděli. Výročních trhů na zboží bylo pět a samostatných trhů dobytčích dvanáct do roka. S proměnami našeho života vzala zasvé i doba jarmarků. V současné době ve středu a v sobotu ráno uvidíme „na trhu" jen několik osob.**

● **VÝZNAMNÝ ÚSPĚCH. Kytarový kvintet LŠU vedený učitelem Zdeňkem Borovkou obsadil v ústředním kole soutěže LŠU třetí místo. Naši mladí kytaristé se nezalekli ani silné konkurence souborů z Prahy, Brna, Kroměříže, Prostějova, Mostu, Plzně i dalších velkých měst. Ke krásnému třetímu místu upřímně blahopřejeme.**

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ
Vydává Městské kulturní středisko v N. Bydžově nepravidelně. - Řídí redakční rada, zástupce odpovědného redaktora Jitka Horynová. - Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. - Tisknou Východočeské tiskárny, n. p. v Novém Bydžově. - Náklad 1.400 výtisků.